

RESULTATER VED OL I PARIS 2024

Status og fremtidsudsigter for dansk eliteidræt set i
internationalt perspektiv

Rapport / September 2024

Klaus Nielsen &
Rasmus K. Storm

Idrættens
Analyseinstitut

RESULTATER VED OL I PARIS 2024

Titel

Resultater ved OL i Paris 2024. Status og fremtidsudsigter for dansk eliteidræt set i internationalt perspektiv

Forfatter

Klaus Nielsen & Rasmus K. Storm

Layout

Idrættens Analyseinstitut

Forsidefoto

Fotograf

Udgave

1. udgave, Aarhus, september 2024

Pris

Rapporten kan downloades gratis på www.idan.dk

ISBN

978-87-94468-34-3 (pdf)

Udgiver

Idrættens Analyseinstitut

Frederiksgade 78B, 2.

DK-8000 Aarhus C

T: +45 3266 1030

E: idan@idan.dk

W: www.idan.dk

Gengivelse af denne rapport er tilladt med tydelig kildehenvisning.

Indhold

Resumé	6
Indledning.....	7
Notatets struktur	8
Dansk konkurrenceevne i international elitesport i lyset af Paris 2024-legene.....	9
Udviklingen i danske medaljer	9
Hvilke sportsgrene vinder medaljer?.....	11
Udviklingen i danske top-8 point.....	13
Danske resultater i forhold til andre lande	18
OL-resultater i forhold til, hvad man kunne forvente på baggrund af makrofaktorer.....	19
De nordiske landes resultater i Paris.....	22
Andre små, rige vestlige landes resultater i Paris	26
Øvrige internationale tendenser	28
Frankrigs markante fremgang.....	31
Holland har ligeledes styrket konkurrenceevnen	32
Usbekistan dominerer i boksning.....	32
Udviklingstendenser siden murens fald.....	33
Hvilke prognoser var tættest på de faktiske resultater?.....	37
Opsamlende diskussion: Hvor stiller resultaterne i Paris og de øvrige internationale tendenser dansk eliteidræt?.....	40
Er de tilgængelige ressourcer tilstrækkelige?	41
Om forfatterne	44
Læs mere om dansk og international eliteidræt	45
Litteraturhenvisninger	46
Appendix.....	47

Resumé

Idrættens Analyseinstitut udarbejdede forud for OL en prognose (Nielsen et al., 2024), der opstillede en positiv forventning til de danske atleters præstationer i Paris. Prognosen forudsagde alle deltagende landes medaljehøst med særlig vægt på Danmark samt Norge og Sveriges præstationer.

Prognosen var mere optimistisk end den medaljemålsætning på mellem 9 og 11 medaljer, som Team Danmark og Danmarks Idrætsforbund (DIF) havde sat forud for legene. Idans prognose forudsagde 13 medaljer - heraf to guld, tre sølv og otte bronze. Det viste sig at være for optimistisk. Det blev til ni medaljer (to guld, to sølv og fem bronze).

Team Danmark og DIFs mere forsigtige forventning blev derimod indfriet. Langt ind i OL-programmet tydede det på, at slutresultatet ville blive skuffende, og det var primært to overraskelser - én i brydning og én i taekwondo - der medvirkede til at indfri den officielle medaljemålsætning. Flere af de forventede medaljer, blandt andet i banecykling, udeblev, og selvom der også var nogle danske resultater, der var bedre end forventet, udtrykker resultaterne, at den samlede danske konkurrenceevne i de olympiske discipliner er presset i en skærpet international konkurrencesituation. Det kommer blandt andet til udtryk ved, at antallet af danske top-8 placeringer var lavt og resulterede i blot 105 top-8 point. Det er væsentligt lavere end præstationerne ved OL i London (148), Rio (135) og Tokyo (135), og ligeledes lavere end i de mellemolympiske år i samme periode, med undtagelse af 2022 (85), der var et år med usædvanligt få topplaceringer.

De danske topresultater hviler nu på færre af de traditionelle paradediscipliner, og særligt i roning, sejlads og svømning er konkurrenceevnen presset med få - eller ingen - oplagte medaljekandidater. Derimod er dansk herrehåndbold i den absolutte verdenstop, og håndboldkvinderne er også med helt fremme. I badminton står Danmark med Viktor Axelsen stadig meget stærkt, og også andre badmintonspillere klarede sig glimrende i Paris, men den internationale konkurrence er stor, og der spekuleres i badmintonkredse i, hvem der skal tage over på længere sigt. Resultaterne i brydning og taekwondo indikerer dog, at der kan være nye sportsgrene, der fremover vil være oplagte bud på medaljer. Det er en styrke ved den danske elitesportsmodel, at den er forholdsvist bredt funderet. Kun 14 lande scorer således top-8 point i flere sportsgrene end Danmark.

Dette notat vurderer på baggrund af resultaterne i Paris, hvor dansk eliteidræt står lige nu, og diskuterer, hvad der kan gøres for at fastholde eller styrke konkurrenceevnen. Danmarks resultater vurderes i internationalt perspektiv. I denne sammenhæng er det især de øvrige nordiske lande og andre små, rige vestlige lande, der har relevans. Også bredere internationale udviklingstendenser inddrages i analysen i forlængelse af Idans publikation herom forud for OL (Nielsen & Storm, 2024b).

Notatet evaluerer ligeledes Idans egen nævnte medaljeprognose, og vurderer i hvilken udstrækning, den var bedre eller dårligere end andre lignende forudsigelser.

Indledning

Hvor står dansk eliteidræt efter legene i Paris?¹ Det er det centrale spørgsmål, som dette notat søger at besvare. Forud for legene forudsagde Idan (Nielsen et al., 2024), at de danske atleter ville hente 13 medaljer i syv forskellige sportsgrene, som vist i tabel 1 i kolonnen 'Forventet resultat'.

Tabel 1: Idans prognose vedrørende danske medaljer i OL 2024 samt de realiserede medaljer

Disciplin	Forventet resultat	Realiseret resultat
Cykling (4 km holdløb)	Guld	Nr. 4
Sejlsport (ILCA 6) - Anne-Marie Rindom	Guld	Sølv
Badminton (herresingle) – Viktor Axelsen	Sølv	Guld
Håndbold (mænd)	Sølv	Guld
Kano & kajak (500 m toerkajak) – Emma Jørgensen & Frederikke Matthiesen	Sølv	Nr. 17
Boksning (71 kg) – Nikolai Terteryan	Bronze	Nr. 5 (kvarfinale)
Cykling (omnium, mænd) - Niklas Larsen	Bronze	Nr. 10
Cykling (parløb, mænd) – Lasse Norman Leth & Michael Mørkøv	Bronze	Bronze (Michael Mørkøv & Niklas Larsen)
Cykling (omnium, kvinder) – Amalie Dideriksen	Bronze	Nr. 7
Cykling (linjeløb, mænd) – Mads Pedersen	Bronze	Nr. 20
Håndbold (kvinder)	Bronze	Bronze
Kano & kajak (500 m enerkajak) – Emma Jørgensen	Bronze	Bronze
Ridning (dressur, hold)	Bronze	Sølv
Brydning (87 kg) - Turpal Bisultanov	Ingen medalje	Bronze
Taekwondo (80-kg) - Edi Hrnica	Ingen medalje	Bronze

Kilde: Egne opgørelser

Prognosen byggede oven på Idans resultatnotat fra 2023 (se Nielsen & Storm, 2024a), der konkluderede, at der på trods af nogle svaghestegn i dansk eliteidræts konkurrenceevne kunne forventes mange medaljekandidater ved OL i Paris i 2024:

”Når tallene for 2023 er så gode på trods af disse problematiske langsigtede tendenser, skyldes det, at andre af de traditionelt medaljevindende sportsgrene i 2023 klarede sig endnu bedre end normalt. Det var tilfældet for cykling og håndbold, og i kano og kajak opnåede Danmark flere top-8 point end nogensinde før. Dansk elitesport er tilbage på sporet i henseende til international rangering”

(Nielsen & Storm, 2024a, p. 5).

¹ Notatet gentager i nogle passager tekst fra tidligere resultatnotater af forfatterne. Det gælder primært tekst, der behandler de anvendte metoder.

Imidlertid blev medaljehøsten på i alt ni medaljer, som det fremgår det af kolonnen 'Realiseret resultat' - et stykke under Idans prognose. Ganske vist indfrie de danske OL-hold Team Danmark og DIFs officielle medaljemålsætning for legene på mellem 9 og 11 medaljer, men det var to overraskelser i hhv. brydning og taekwondo i de sidste konkurrencedage, der gjorde, at et særdeles skuffende OL blev undgået. Særligt (bane)cykelholdet leverede ikke det forventede, og derudover er traditionelle danske paradiscipliner som roing, sejlsport og svømning mere eller mindre ude af billedet som realistiske medaljetaagere.

Resultaterne giver selv sagt grund til at kigge nærmere på dansk eliteidræts konkurrenceevne med henblik på at vurdere, hvad der kan gøres for at fastholde og genvinde den styrke, de danske eliteatleter har udvist de senere 10 til 15 år.

Resultaterne i Paris indikerer, at den internationale konkurrence er stigende i en række sportsgrene, der presser de danske medaljemuligheder nu og i fremtiden. Mod slutningen af OL, hvor medaljeporteføljen tegnede sig mere klart, begyndte de første udmeldinger og diskussioner at vise sig i pressen.

Her signalerede Team Danmark, at støttekonceptet frem mod legene i Los Angeles i 2028 kan komme til at fokusere mere snævert for at sikre de nødvendige ressourcer til de atleter, der har troværdige medaljechancer.

Men hvad er den faktiske styrkesituation, og hvad er medicinen, der vil sikre en stærk fremadrettet konkurrenceevne? De spørgsmål vil dette notat dykke nærmere i.

Notatets struktur

Notatet er på denne baggrund opbygget som følger: Først gives en detaljeret gennemgang af de danske resultater i Paris med fokus på Idans forskellige metoder til at måle konkurrenceevne. Dernæst ses til sammenligning på de øvrige nordiske landes og andre sammenlignelige små vestlige landes resultater. Herefter ses nærmere på øvrige internationale tendenser, som det kan være relevant at notere sig i forhold til den danske situation.

Derefter vurderes de forskellige analyser, der forud for OL 2024 forudsagde medaljefordelingen med henblik på at vurdere, hvilke der ramte mest præcist. Afslutningsvist diskuteres spørgsmålet om, hvilke håndtag der kan drejes på for at få stille dansk eliteidræt bedst muligt i fremtiden.

Dansk konkurrenceevne i international elitesport i lyset af Paris 2024-legene

Der er mange måder at måle dansk konkurrenceevne i international eliteidræt på. I denne sammenhæng anvendes Idans sædvanlige tilgang ved at kigge på udviklingen i antal medaljer, udviklingen i antal top-8 point og hvor stor en andel af det samlede antal top-8 point, Danmark vinder ved OL.

Desuden inddrages et mål for, hvor godt Danmark klarer sig i forhold til, hvad man kunne forvente, når man tager en række strukturelle baggrundsvARIABLE i betragtning, f.eks. populationsstørrelse og rigdom (målt som BNP).

Endelig inddrager Idans tilgang simulerede OL-resultater i de mellem-olympiske år. Herunder medtages resultater ved årets verdensmesterskaber (VM), og i sportsgrene og discipliner, hvor der ikke afholdes VM i løbet af året, medregnes placeringer på de internationale specialforbunds årlige verdensranglister. Der er enkelte undtagelser, hvor eksempelvis EM-resultater anvendes.

Opgørelsen er et forsøg på at fastslå, hvordan resultaterne ville være blevet, hvis der var blevet afholdt OL i årene mellem de olympiske lege. Der henvises til Idans tidligere resultatanalyser for en nærmere gennemgang og diskussion af opgørelsesmetoderne.²

Udviklingen i danske medaljer

Figur 1 viser udviklingen i antallet af danske medaljer siden år 2000, og til og med OL 2024. Siden 2009 er der desuden suppleret med resultater i de mellemolympiske år.

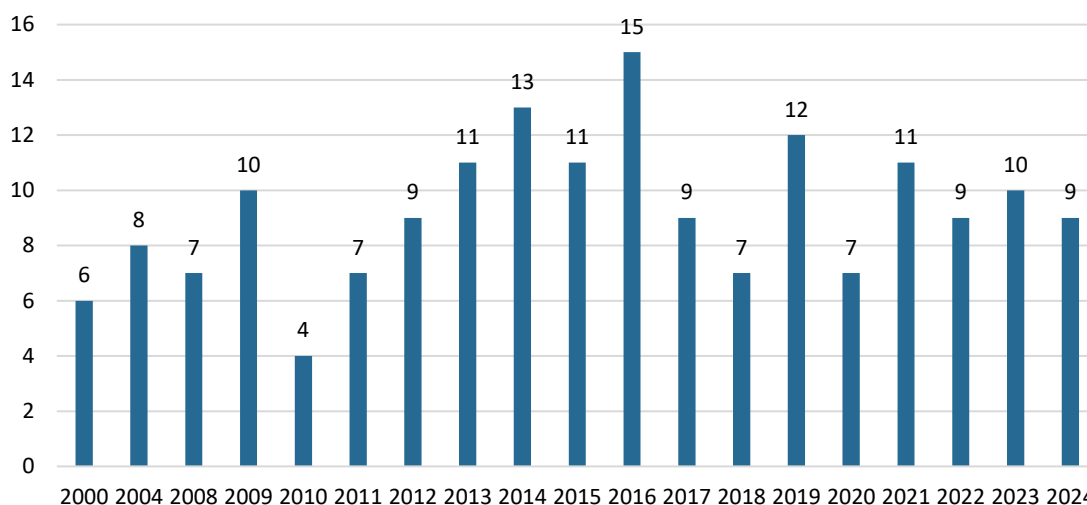
I perioden 1992-2008 (ikke vist) svingede Danmarks medaljehøst ved OL mellem seks og otte medaljer. Det fremgår af figuren, at Danmark fra og med London 2012 har vundet flere medaljer end tidligere. Fra 2013 og frem til og med OL i Rio (2016) steg antallet af medaljer markant. Siden da har niveauet været noget lavere.

I perioden frem til OL i Tokyo (2017-2020) var antallet af medaljer per år 8,75 i gennemsnit inklusive et par markante afvigelser i 2018 og 2020 (syv medaljer begge år), hvilket kunne antyde et faldende niveau, men ligesom ved de to foregående OL vandt Danmark ved OL 2021 flere medaljer (11) end den gennemsnitlige medaljehøst i de foregående mellemolympiske år.

Gennemsnittet var højere i den mellemolympiske periode frem til OL i Paris (2022-2023; 9,5 medaljer). Inkluderer resultatet fra Paris er gennemsnittet fra og med 2022 og til og med 2024 9,33.

² www.idan.dk/idan-undersoeger/danske-eliteresultater/

Figur 1: Udviklingen i antallet af medaljer i OL-disciplinerne i OL 2000-2024 og alle år 2009-2024

Fra 2009 opgøres samlet antal medaljer også i de mellemolympiske år. For nærmere gennemgang af metoden, se Idans tidligere resultatanalyser på idan.dk. OL 2020, hvor Danmark vandt 11 medaljer, blev afholdt i 2021 pga. corona-pandemien.

Antallet af danske OL-medaljer faldt fra 15 i Rio (2016) til 11 i Tokyo (2020(21)) og til ni i Paris (2024), hvilket umiddelbart er et tegn på klar tilbagegang. Billedet er lidt mere nuanceret, når resultaterne ses i et længere historisk perspektiv, og når også resultater fra år mellem olympiske lege inddrages. I længere historisk perspektiv er der således ikke grund til skuffelse over det danske medaljeantal, om end niveauet er faldet de senere år.

De ni medaljer vundet i Paris er flere end Danmark vandt ved noget OL i perioden 1952-2012. I dansk elitesports guldalder, der særligt indvarsles omkring London i 2012 og fortsætter til og med Rio (2016), var den årlige gennemsnitlige medaljehøst 11,8, hvis resultaterne i London medtages. Medregnes alene perioden fra og med 2013 til og med Rio, er snittet 12,5 medaljer. Derefter er gennemsnittet noget lavere i de efterfølgende perioder, som det kan ses i tabel 2.

Tabel 2: Gennemsnitligt antal medaljer i olympiske perioder, 2013-2034 (alle år inklusive)

År	2013-2016	2017-2021	2022-2024
Gennemsnitlige antal medaljer	12,50	9,20	9,33
Periode	Frem mod og inklusive OL i Rio (2016)	Frem mod og inklusive OL i Tokyo (2021)	Frem mod og inklusive OL i Paris (2024)

Kilde: Egne opgørelser. OL 2020, hvor Danmark vandt 11 medaljer, blev afholdt i 2021 pga. coronapandemien

I perioden mellem Tokyo og Paris (2022 og 2023) er snittet 9,5 medaljer, og dermed ikke markant større end antallet af danske medaljer i Paris.

Baseret på udviklingen de senere år, er der således ikke grund til skuffelse over, at Danmark ikke vandt flere medaljer. Det følger en nedadgående trend. Når legene i Paris alligevel ikke helt lever op til, hvad man kunne ønske, skyldes det delvist, at Danmark ikke -

som tidligere - evnede at løfte niveauet i forhold til resultaterne i de mellemolympiske år forud for OL.

Det skyldes også, at de aktuelle resultater i året op til 2024 i et vist omfang gav anledning til at håbe på flere medaljer, sådan som Idan forudsagde i sin analyse op til legene (Nielsen et al., 2024, mere herom senere).

Hvilke sportsgrene vinder medaljer?

Det var primært cykelsporten, der ikke levede op til forventningerne i Paris (2024). Det fremgår af tabel 3, at Danmark siden 2008 har vundet medaljer i cykling hvert eneste år med undtagelse af 2011, og det er blevet til mindst to medaljer i alle årene 2018-23.

Det var skuffende, at 4 km-holdet, der er verdensmestre og konstant har været på toppen i VM og EM siden OL 2020, ikke evnede at vinde en medalje. Sygdom forhindrede en af de faste ryttere på holdet i at deltage, hvilket er en del af forklaringen på det danske holds ujævne kørsel og kollaps i bronzefinalen. Mads Pedersen var ude for en defekt på forhjulet på et uheldigt tidspunkt i linjeløbet på landevej, hvilket er med til at forklare, at han ikke spillede nogen rolle i slutfasen af et løb, hvor han var en af favoritterne.

Tabel 3: Danske medaljer i OL-disciplinerne 2000-2024 fordelt på sportsgrene

	00	04	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Cykling			1	4	1		1	2	1	1	3	1	3	4	2	3	2	3	1
Sejlsport	1	2	1	1		2	2		2	2	2	1	1	3	1	1	1	1	1
Badminton	1	1		1	2	1	2	2	2	2	2	1		1	1	1	1	1	1
Roning	1	1	2	1			3	1	1	1	2	1		2	2	1			
Svømning			1	1		2		2	5	3	2	1	1			1			
Håndbold	1	1				1		2	1		1			1		1	2	2	2
Kano & kajak			1						1	1	1	2	1	1	1	2		2	1
Ridning			1									1					2	1	1
Brydning				2						1	1						1		1
Atletik	1	2									1								
Skydning	1						1	1								1			
Bordtennis		1																	
Tennis					1	1						1	1						
Bueskydning								2											
Taekwondo																			1
Antal medaljer	6	8	7	10	4	7	9	12	13	11	15	9	7	12	7	11	9	10	9
Antal OL-sportsgrene m. medaljer	6	6	6	6	3	5	5	7	7	7	9	8	5	6	5	8	6	6	8

* År med OL er angivet med fed skrift

I sejlsport levede Anne-Marie Rindom op til forventningerne med en sølvmedalje, men ingen af danskerne i de fem andre klasser var blandt de ti bedste. Det var ikke overraskende på baggrund af resultaterne ved de seneste års VM og EM. Bortset fra Anne-Marie Rindom har ingen danskere været i nærheden af medaljer i mange år.

Syv sportsgrene har tilsammen vundet en meget stor andel af samtlige danske OL-medaljer historisk. Udover cykling og sejlsport er der tale om badminton, håndbold, kano & kajak, roning og svømning. Ligesom sejlsport har roning og svømning nu i flere år resultatmæssigt været væsentligt svagere end tidligere. Det er imidlertid ikke blevet til medaljer i roning siden 2021, og i Paris var de danske placeringer nr. 7, 8, 8 og 10 med solid tidsafstand op til medaljetagerne.

Dansk svømmesport havde en meget succesfuld periode første i halvdel af 2010'erne, men siden 2016 har kun Pernille Blume vundet medaljer. Resultater ved årets VM og EM forud for OL indikerer, at der måske er bedre tider på vej, og i Paris opnåede Helene Rosendahl Bach med en 4. plads det bedste danske svømmerresultat ved OL siden Pernille Blume stoppede karrieren.

De øvrige danske resultater ved OL 2024 (Julie Kepp Jensen nr. 16 i 50m fri svømning; Thea Blomsterberg nr. 19 i 200m brystsvømning; 4x100m fri nr. 11; 4x100m medley: DSQ) samt tidsafstanden mellem bronzemedaljen og Helene Rosendahl Bach på 4. pladsen (2,02 sekunder) viser, at der fortsat er et stykke vej op til verdenstoppen for dansk svømning.

Kano & kajak har siden 2014 været fast leverandør af medaljer, men fra og med 2016 er samtlige danske medaljer bortset fra 2023 blevet vundet af en enkelt atlet, Emma Jørgensen. Undtagelsen var toerkajakken med Emma Jørgensen og Frederikke Matthiesen, der vandt VM i 2023 og EM 2024. Toerkajakken var klare medaljefavoritter i Paris, men stod for den største negative danske overraskelse ved ikke at komme videre fra kvartfinalen - set udefra var det et enestående kollaps.

Badmintonspillerne klarede sig derimod fremragende i Paris. Viktor Axelsen cementerede sin position som en af tidens bedste mandlige singlspillere ved at genvinde sin olympiske titel på overbevisende vis med fremragende spil i finalen. Derudover var herredoublen meget tæt på en medalje efter at have haft fire matchbolde i bronzekampen, og damedoublen klarede sig med en kvartfinaleplads langt bedre, end man kunne forvente på baggrund af parrets historiske resultater og placering på verdensranglisten. Dansk badminton har i nogle år været nede i en bølgedal, og konkurrencen fra asiatiske lande er benhård og stigende, men både ved sidste års VM i København og ved OL i Paris var Danmark igen med i verdenstoppen og ikke kun i kraft af Viktor Axelsen.

I de senere år er det håndbold, der udover cykelsporten har været den mest pålidelige medaljevindende sportsgren. Danmark har vundet medaljer ved alle otte store internationale mesterskaber (VM, EM og OL) siden OL i Tokyo for både mænd (2 guld, 1 sølv og 1 bronze) og kvinder (1 sølv og 3 bronze). Dansk håndbold har aldrig stået så stærkt

internationalt. Eftersom der kun er to sæt medaljer at konkurrere om, batter det imidlertid ikke så meget i medaljestatistikken for hele nationen.

Andre sportsgrene end de traditionelle paradesportsgrene, der er omtalt ovenfor, klarede sig godt i Paris, og tre af disse sportsgrene vandt medaljer. Det var ridning, der imponerede mest. Danmark var meget tæt på en uventet guldmedalje i dressur for hold. Tyskland har vundet holdkonkurrencen i 10 af de seneste 11 OL, og Danmark har aldrig været bedre end nr. 3, men i Paris var der kun 0,121 point mellem Tyskland og Danmark. Det svarer vel omtrent til 1/100 sekund i 100m løb.

Cathrine Laudrup-Dufour var næstbedst i den indledende Grand Prix og havde højeste score i holdkonkurrencens Grand Prix Special. På den baggrund var det skuffende, at det kun blev til en 5. plads i den individuelle konkurrencens Grand Prix Freestyle, men de to andre danske deltagere sluttede også blandt de ti bedste, og alt i alt var det den bedste danske indsats i OL's ridekonkurrencer nogensinde.

Derudover blev det til bronzemedaljer til Turpal Bisultanov i brydning og Edi Hrnica i taekwondo. Begge har vist, at de har et stort potentiale med medaljer ved store internationale mesterskaber. Turpal Bisultanov vandt i 2022 EM og blev nr. 2 ved VM, og Edi Hrnica vandt guld ved European Games 2023. Det var dog overraskende, at det blev til medaljer i Paris, da de begge siden da har haft vanskeligt ved at leve op til deres tidligere resultater, og Turpal Bisultanov kom kun med til OL på afbud.

Det var altså to kampsportsgrene, der stod for de danske overraskelser. En tredje kampsport kunne nemt have bidraget med yderligere en medalje. Bokseren Nikolai Terteryan nåede kvartfinalen, hvor han tabte til usbekeren Asadkhuja Muydinkhujaev, der var vægtklassens suverænt bedste bokser. De to bronzemedaljevindere har begge for nylig tabt til danskeren, der formentlig var vægtklassens næstbedste bokser, og med en mere gunstig lodtrækning kunne han have vundet medalje.

De øvrige sportsgrenes danske deltagere levede mere eller mindre op til forhåndsforventningerne. Nogle af de bedste præstationer var Nicolai Højgårds 7. plads i golfturneringen og Stephanie Grundsøes 8. plads i riffelskydning. Også bordtennisspilleren Anders Lind stod for bemærkelsesværdige præstationer med en 1/8-finale i singleturneringen, hvorefter han kun var to point fra en sejr over den svenske sølvmedaljevinder i herresingle, Truls Möregårdh, i deres indbyrdes opgør i holdturneringen.

Det er bemærkelsesværdigt, at de danske medaljer er fordelt på usædvanligt mange sportsgrene (8). Tabel 3 viser, at det er et højere antal end i noget andet år bortset fra 2016. Dette indikerer, at dansk elitesport er bredt funderet med medaljepotentiale i mange sportsgrene.

Udviklingen i danske top-8 point

En anden målestok for vurdering af de danske resultater ved OL er top-8 point (1. plads: 8 point, 2. plads: 7 point ... 8. plads: 1 point) eller top-8 placeringer. Dette er måske mere relevant i år mellem olympiske lege, hvor den viser noget om medaljepotentialet ved et

kommende OL, men det er også relevant som supplement til medaljestatistikken ved OL, eftersom den giver en indikator for, i hvilket omfang et land er med til at kæmpe om medaljer.

Danmark havde 23 placeringer blandt de otte bedste ved OL 2024. Antallet af top-8 placeringer er lavere end de to foregående OL (Rio 2016: 28; Tokyo 2021: 30). Det er også lavere end i 2023 (25 top-8 placeringer). Tabel 4 indeholder en oversigt over samtlige danske top-8 placeringer ved OL 2024.

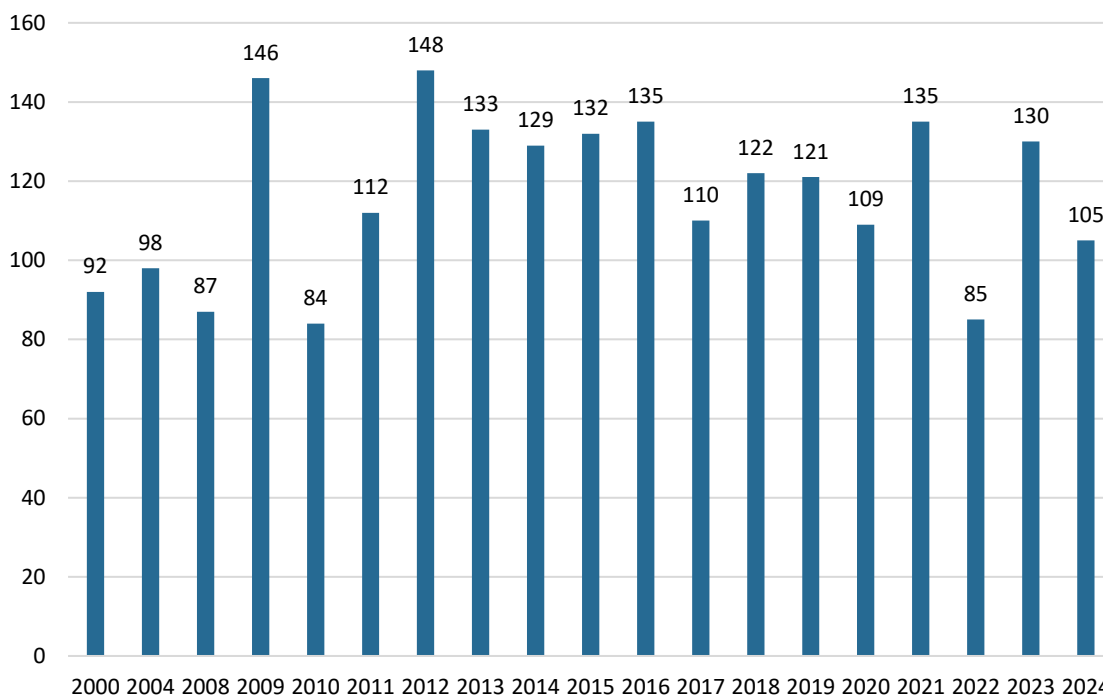
Tabel 4: Danske top-8 placeringer ved OL 2024

Placering	Navn	Disciplin
1.	Viktor Axelsen	Badminton, herresingle
1.	Herrelandsholdet i håndbold	Håndbold, mænd
2.	Cathrine Laudrup-Dufour, Nanna Skodborg Merrald, Daniel Bachmann Andersen	Ridning, dressur, hold
2.	Anne-Marie Rindom	Sejlsport, Laser Radial
3.	Turpal Bisultanov	Brydning, 87 kg, græsk-romersk stil
3.	Michael Mørkøv, Niklas Larsen	Cykling, parløb, mænd
3.	Kvindelandsholdet i håndbold	Håndbold, kvinder
3.	Emma Aastrand Jørgensen	Kano & kajak, 500 m toerkajak
3.	Edi Hrnica	Taekwondo, 80 kg, mænd
4.	Kim Astrup, Anders Skaarup Rasmussen	Badminton, herredouble
4.	Carl-Frederik Bevort, Tobias Aagaard Hansen, Niklas Larsen, Rasmus Lund Pedersen	Cykling, 4 km holdløb
4.	Helena Rosendahl Bach	Svømning, 200 m butterfly, kvinder
5.	Anders Antonsen	Badminton, herresingle
5.	Maiken Fruergaard, Sara Thygesen	Badminton, damedouble
5.	Nikolai Terteryan	Boksning, 71 kg, mænd
5.	Cathrine Laudrup-Dufour	Ridning, dressur, individuelt
6.	Amalie Dideriksen, Julie Norman Leth	Cykling, parløb, kvinder
7.	Amalie Dideriksen	Cykling, omnium, kvinder
7.	Nicolai Højgaard	Golf, mænd
7.	Daniel Bachmann Andersen	Ridning, dressur, individuelt
7.	Clara Hornæss, Sára Johansen, Nikoline Laidlaw, Karen Mortensen, Caroline Munch, Nanna Vigild, Sofie Vikkelsøe, Frida Werner Foldager, Sofie Østergaard	Roning, otter med styrmand, kvinder
8.	Sverri Nielsen	Roning, singlesculler, mænd
8.	Marie Johannesen, Julie Poulsen, Frida Sanggaard Nielsen, Astrid Steensberg	Roning, firer uden styrmand, kvinder
8.	Stephanie Grundsøe	Skydning, 50 m riffel (3 positioner)

Kilde: Egne opgørelser

Danmark scorede i alt 105 top-8 point ved OL 2024. Figur 2 viser udviklingen i danske top-8 point siden OL 2000 inklusive simulerede OL i mellemolympiske år. Det fremgår, at denne målestok viser klar dansk tilbagegang i 2024. Top-8 summen i 2024 var lavere, end den har været på noget andet tidspunkt siden 2011 med undtagelse af 2022.

Figur 2: Udviklingen i antallet af top-8 point i OL-disciplinerne fra 2000-2024

Fra 2008 opgøres top-8 point også i de mellemolympiske år. For nærmere gennemgang af metoden henvises til Idans tidligere resultatanalyser på www.idan.dk.³

Tabel 5 giver en oversigt over antal top-8 point for alle pointvindende sportsgrene siden 2012. Tabellen viser, at badminton var den sportsgren, der scorede flest top-8 point i 2024, efterfulgt af cykling, der imidlertid gik kraftigt tilbage i 2024 med kun halvt så mange top-8 point som gennemsnittet af de foregående seks år. Håndbold har de sidste to år scoret flere top-8 point end nogensinde tidligere.

Det fremgår tydeligt af tabellen, at tilbagegangen for roning, sejlsport og svømning ikke er stoppet i 2024. Både roning og sejlsport har de seneste tre år scoret betydeligt færre top-8 point end noget andet år i perioden 2012-2024. Det er også meget tydeligt, at niveauet i svømning har været markant lavere fra og med 2019 end i årene indtil da.

Det er interessant, at to af de medaljevindende sportsgrene (brydning og taekwondo) ikke gennem de senere år har været højt prioriteret af Team Danmark. Brydeforbundet er desuden blandt de specialforbund, der har modtaget lavest direkte støtte blandt de forbund

³ www.idan.dk/idan-undersoeger/danske-eliteresultater/

Team Danmark prioriterer.⁴ Taekwondo har i perioden 2021-2023 (alle år inklusive) kun opnået (lav) støtte i 2023. Det fremgår af Team Danmarks årsrapport i perioden. Der foreligger ikke offentligt tilgængelige støttetotal for 2024.

Derudover har bokseforbundet ikke i denne periode modtaget støtte fra Team Danmark, og Nikolaj Terteryan, der nåede kvartfinalen og var tæt på en medalje, har tilsyneladende måttet forlade sig på støtte fra forbund og klub, hvilket kan forklare, at han kun i begrænset omfang har deltaget i internationale turneringer det sidste år og måske af den grund har været handicappet i forhold til konkurrenterne i Paris.

Tabel 5: Top-8 point fordelt på sportsgrene, sommerolympiske discipliner 2012-2024

	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Atletik				5	7			2					
Badminton	29	17	17	25	13	21	13	11	11	16	8	20	21
Boksning													4
Bordtennis	4											4	
Brydning	8	4		7	7		2	4	4		7		6
Bueskydning	1	14					1						
Cykling	12	19	18	6	23	14	37	34	34	36	22	35	16
Fodbold					1								
Fægtning			2	5									
Golf										4			2
Håndbold	3	13	7	7	8	3	6	8	5	7	13	14	14
Kano & kajak	11	7	6	10	13	14	13	10	10	13	4	19	6
Ridning	5	6	2		3	10	2	11	10	12	16	11	13
Roning	26	11	8	16	13	14	11	13	13	13	2	5	4
Sejlsport	13	10	18	15	17	10	16	22	14	20	8	6	7
Skydning	7	8	3	5	4	4				7		4	1
Svømning	25	30	44	31	26	14	15	6	5	7	3	8	5
Taekwondo													6
Tennis	4					6	6					4	
Triatlon									3		2		
I alt	148	139	125	132	135	110	122	121	109	135	85	130	105

Kilde: Egne opgørelser

⁴ Det skal retfærdigvis nævnes, at brydning ikke er en udstyrstung og dermed dyr sport, og Turpal Bisultanov har været en prioriteret atlet af Team Danmark med forskellige former for indirekte støtte i form af tværfaglig ekspertbistand gennem længere tid.

Det fremgår af tabel 6, at Danmarks andel af samtlige top-8 point var højere end 1 pct. i guldalderårene 2012-2016 og i OL-året 2021. I 2024 var andelen klart lavere end i årene 2017-19 og lavere end i 2023.

Tabel 6: Udviklingen i Danmarks andel af samtlige top-8 point 2012-2024

12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1,33	1,18	1,13	1,16	1,19	0,88	0,98	0,97	0,87	1,08	0,70	1,07	0,86

Kilde: Egne opgørelser

Top-8 data kan bruges til at se, hvor bredt funderet et lands elitesportsmodel er. Hvis et land kun scorer top-8 point i ganske få sportsgrene, har modellen et smalt fundament. Det gælder f.eks. Etiopien og Kenya, der begge kun har top-8 placeringer i en enkelt sportsgren (atletik). Hvis et land omvendt scorer top-8 point i mange sportsgrene, er fundamentet bredere. Det gælder bl.a. alle de store sportsnationer.

Det er også tilfældet for Danmark. Ved OL 2024 opnåede atleter fra 13 sportsgrene placeringer i top-8. Kun 14 lande scorede top-8 point i flere sportsgrene, end Danmark gjorde.

Den danske elitesportsmodel er altså ret bredt funderet i en international sammenligning. Der er 6-7 paradesportsgrene, der tilsammen står for en betydelig andel af samtlige danske medaljer og top-8 placeringer, men der er også andre sportsgrene, de indimellem popper op og opnår topplaceringer, som det eksempelvis var tilfældet med brydning, taekwondo og boksning i Paris.

Danske resultater i forhold til andre lande

Der er flere måder at måle de enkelte nationers OL-resultater i forhold til hinanden. Den mest omtalte er den officielle medaljetabel, hvor nationerne rangeres i forhold til først antal guldmedaljer, dernæst antal sølvmedaljer for lande med samme antal guldmedaljer, og sidst antal bronzemedaljer.

Der er stor opmærksomhed omkring medaljetabellen, men det er på ingen måde den bedste målestok for det internationale styrkeforhold. Den giver uforholdsmæssig stor vægt til medaljers valør. I medaljetabellen fra OL 2024 er Dominica og Pakistan med hver en enkelt guldmedalje således placeret højere (nr. 62) end Tyrkiet (nr. 64), der ikke vandt nogen guldmedalje men til gengæld 3 sølvmedaljer og 5 bronzemedaljer.

Et bedre alternativ er en nationsrangering efter samlet antal medaljer uanset deres valør. Det giver imidlertid for lidt vægt til guldmedaljer i forhold til andre medaljer og for lidt vægt til sølvmedaljer i forhold til bronzemedaljer.

Derfor er der meget, der taler for, at antal medaljepoint (guldmedalje: 5 point, sølvmedalje: 3 point, bronzemedalje: 2 point) er en bedre målestok for rangering af nationers OL-præstationer. Denne rangeringsmetode anvendes af Idan, der også rangerer nationer i forhold til opnåede top-8 point (se nedenfor).

Tabel 7: Danmarks placering i nationsrangeringen -OL 2024 baseret på forskellige mål

Mål	Danmarks placering
Medaljetabellen	29
Antal medaljer	24
Medaljepoint	25
Top-8 point	26

Kilde: Egne opgørelser

Danmarks placering i medaljetabellen giver således ikke et retvisende billede af dansk eliteidræts internationale konkurrencekraft. Rangeringen med hensyn til antal medaljer eller medaljepoint er givetvis mere relevant, og rangeringen efter antal top-8 point er relevant som supplement.

Team Danmark har tidligere haft en målsætning om, at Danmark skal opnå en rangering i top-25 blandt samtlige nationer og i top-5 blandt lande med under ti millioner indbyggere.

Det ses af tabel 7, at Danmark ikke ville opnå en placering i top-25, hvis det er medaljetabellen, der er målestokken, og det samme er tilfældet, når det er top-8 point, der lægges til grund for rangeringen. Det er anderledes med hensyn til en rangering efter antal medaljer eller medaljepoint, hvor Danmark lige netop lever op til målsætningen. Ved OL 2024 levede Danmark ikke op til målsætningen om en rangering blandt de fem bedste nationer

med under ti millioner indbyggere, når det er medaljetabellen, der lægges til grund. Danmark var her kun 6. bedst. Det ser bedre ud i relation til de tre andre mål. Danmark var tredjebedst mht. antal medaljer og fjerdebedst, når rangeringen laves ud fra medaljepoint eller top-8 point. New Zealand og Ungarn var bedre end Danmark i forhold til alle fire målemetoder, og Norge var bedre i forhold til alle fire målemetoder på nær antallet af antal medaljer. Derudover var også Irland og Georgien bedre rangeret i medaljetabellen end Danmark.

OL-resultater i forhold til, hvad man kunne forvente på baggrund af makrofaktorer

Det er af afgørende betydning for nationers konkurrenceevne i elitesport, hvor store og rige de er. Forhold som f.eks. politisk system, geografi, befolkningstæthed samt religion og andre kulturelle forhold er også med til at forme betingelserne for elitesportslig succes, eftersom de påvirker, hvor lidt eller hvor meget en nation satser på elitesport eller har tradition for det. Sådanne baggrundsforhold skaber mere eller mindre gunstige betingelser for succes i elitesport.

I dette afsnit fremstilles resultaterne af en analyse af, hvor godt nationerne klarer sig i forhold til, hvor godt de burde have klaret sig i betragtning af deres baggrundsforhold.⁵ Beregningen, der bygger på top-8 point som datamateriale, resulterer i et residual, der kan være enten positivt eller negativt. Hvis det er positivt, er det tegn på, at landet klarer sig bedre, end det 'burde' have gjort ud fra dets baggrundsforudsætninger, og størrelsen af residualt viser, hvor stor denne 'overpræstation' er. Hvis residualt er negativt, indikerer det omvendt, at landet 'underpræsterer'. Tabel 8 viser resultatet for udvalgte nationer i årene 2016 (OL), 2019, 2021 (OL), 2023 og 2024 (OL).

⁵ Der er tale om en regressionsmodel, hvor baggrundsvariablene er befolkningstal og BNP per indbygger. Der også taget højde for religiøse og politiske forskelle. Den afhængige variabel er de enkelte landes top-8 point. Metoden er nærmere beskrevet i Storm et al. (2016).

Tabel 8: Rangement af de ti højest rangerede nationer samt de nordiske lande efter overpræstation/underpræstation i forhold til baggrundsforudsætninger, udvalgte år

	OL 2016		2019		OL 2020		2023		OL 2024	
	Placering	Residual	Placering	Residual	Placering	Residual	Placering	Residual	Placering	Residual
Jamaica	1	2,65	1	2,49	1	2,33	1	2,65	1	1,81
Grenada	N/A	N/A	3	1,64					2	1,67
New Zealand	3	1,9	4	1,48	3	1,44	5	1,44	3	1,61
Australien	8	1,49	5	1,46	5	1,41	3	1,61	4	1,48
Dominika	N/A	N/A	N/A	N/A	21	0,78	21	0,79	5	1,37
Frankrig	N/A	N/A	17	0,94	18	0,84	11	1,24	6	1,36
Kenya	2	2,14	2	1,68	6	1,34	6	1,44	7	1,35
Kirgisistan	29	0,74	16	0,96	9	1,21	7	1,4	8	1,34
Storbritannien	5	1,59	10	1,13	8	1,25	8	1,37	9	1,34
Holland	13	1,18	8	1,22	7	1,32	9	1,37	10	1,25
...										
Sverige	24	0,82	30	0,67	43	0,49	32	0,64	36	0,48
Danmark	12	1,21	25	0,76	28	0,74	26	0,73	37	0,46
Norge	81	-0,57	53	0,01	54	0,26	58	0,07	43	0,25
Finland	94	-0,95	102	-1,34	83	-0,59	78	-0,8	87	-0,90

Kilde: Egne beregninger

Når man som i tabellen tager hensyn til befolkningsstørrelse, rigdom (målt ved BNP per indbygger), religiøse og politiske forhold fremkommer en anden rangering, end når det udelukkende er resultatmål, der lægges til grund. Jamaica kommer ud som den bedste nation i lighed med tidligere år. Selv om landet havde et usædvanligt dårligt OL med kun seks medaljer, gælder det fortsat, at dets atleter overpræsterer markant i forhold til nationens relativt lave befolkningstal og et beskedent BNP.

Det er i vidt omfang de samme nationer, der rangeres i top-10 år for år. Undtagelserne er meget små eller meget fattige lande, som kan ende i top-10 i et enkelt år som følge af et enkelt eller nogle få top-8 placeringer.

Grenada er nr. 2 på listen. Det lille caribiske ørige scorede 16 top-8 point, hvilket er en betydelig overpræstation for et land med kun lidt over 100.000 indbyggere. Dominika er også af primært samme grund placeret højt på listen. Nogle af landene på listen er i sportslig forstand monokulturer, dvs. at de udelukkende er konkurrencedygtige i en enkelt sportsgren. Kenya og Kirgisistan er eksempler på det.

Når der ses bort fra sportslige monokulturer og helt små lande i Caribien, er de mest overpræsterende nationer New Zealand, Australien, Frankrig, Storbritannien og Holland. Frankrig er ny på listen efter at have præsteret fremragende på hjemmebane i 2024. De

Øvrige fire lande har konstant været blandt de mest overpræsterende lande. I 2024 var det især New Zealand og Australien, der forøgede deres residualer.

Danmark er placeret som nr. 37 på listen, hvilket er væsentligt dårligere end placeringen ved OL 2016 (nr. 12) og OL 2020 (nr. 28) - og også lavere end placeringen i året før OL (nr. 28). I 2023 var kun fem vesteuropæiske lande (Holland, Storbritannien, Italien, Frankrig og Tyskland) bedre end Danmark i forhold til overpræstation. I 2024 er Danmark passeret af yderligere seks vesteuropæiske lande (Spanien, Belgien, Sverige, Schweiz, Grækenland og Norge). Danmark overpræsterer fortsat i forhold til, hvad man skulle forvente ud fra befolkningstal og BNP, men overpræstationen er langt mindre markant end tidligere.

De nordiske landes resultater i Paris

Sverige og Norge havde begge et meget succesfuldt OL. Danmark har været bedste nordiske nation i alle sommerolympiske lege fra og med OL 2012, men i Paris var både Sverige og Norge bedre. Sverige og Norge vandt fire guldmedaljer hver og stod for nogle af OL's mest fremtrædende præstationer (Armand Duplantis i stangspring, Jakob Ingebrigtsen i 5000m løb og den overraskende vinder af tikampen, Markus Rooth). Finland klarede sig til gengæld mindre godt. For første gang nogensinde endte landet med den glørværdige olympiske fortid uden en eneste medalje. Tabel 9 giver en oversigt over Sverige og Norges medaljer.

Tabel 9: Sverige og Norges medaljer, OL 2024

Sverige		Norge	
Guld	Sarah Sjöström 50m fri, svømning	Guld	Jakob Ingebrigtsen, 5000m løb
Guld	Sarah Sjöström, 100m fri, svømning	Guld	Markus Rooth, tikamp
Guld	Armand Duplantis, stangspring	Guld	Håndbold, kvinder
Guld	Beachvolley, mænd	Guld	Solfrid Koanda, vægtløftning 81 kg
Sølv	Victor Lindgren, 10m luftriffel	Sølv	Kasper Warholm, 400m hækkeløb
Sølv	49FX, sejlsport	Bronze	Line Flem Høst, ILCA6, sejlsport
Sølv	Truls Møregårdh, herresingle, bordtennis	Bronze	Beachvolley, mænd
Sølv	Hold bordtennis, mænd	Bronze	Grace Bullen, brydning fristil, 62 kg
Bronze	Tara Babulfath, judo, 48kg		
Bronze	Jenny Rissveds, MTB		
Bronze	Mixed 470, sejlsport		

Kilde: Egne opgørelser

Som det kan ses, stod Sarah Sjöström som vanligt for en solid andel af den svenske medaljehøst. Beachvolley-parret levede op til favoritværdigheden. Sverige vandt to medaljer i sejlsport, og det blev overraskende til medaljer både i herresingle og holdkonkurrencen i bordtennis, hvor Sverige levede op til fordums styrkeposition. En anden overraskelse var bronzemedaljen i judo. Der var kun få svenske skuffelser. Det var vel kun Henrik von Eckermann i ridebanespringning og kapgænger Perseus Karlström, der ikke levede op til forventningerne.

Norge klarede sig fremragende i atletik. Kasper Warholm mistede dog sin olympiske titel i 400m hækkeløb. Det samme gjorde Jakob Ingebrigtsen i 1500m løb, hvor det blev til en 4. plads, men han vandt senere guld på 5000m distancen, og i tikampen kunne det nemt være blevet til norsk dobbeltsejr, hvis Sander Skotheim havde levet op til normal standard i stangspring. Det blev til ni top-8 placeringer og i alt hele 38 top-8 point i alt i atletik, der vel er den olympiske sportsgren, hvor konkurrencen er hårdest internationalt. Håndboldkvindene præsterede at vinde over de evige rivaler fra Frankrig på deres hjemmebane, og Solfrid Koanda vandt noget overraskende guld i vægtløftning.

Finland havde fire top-8 placeringer i atletik med en 5. plads til hammerkasteren Silje Kosonen som det bedste resultat. Det blev også til en 5. plads i skateboard til Heili Siviö og en kvartfinaleplads i boksning til Pihla Kaivo-oja.

Tabel 10 viser, i hvilke sportsgrene de fire nordiske lande scorede top-8 point i OL 2024. Det fremgår af tabellen, at de nordiske lande i betydeligt omfang er internationalt konkurrencedygtige i de samme sportsgrene. Undtagelserne er badminton og bordtennis, hvor kun henholdsvis Danmark og Sverige scorer top-8 point. Derudover er alle nordiske lande stærke internationalt i atletik og håndbold med undtagelse af henholdsvis Danmark i atletik og Finland i håndbold.

Tabel 10: Nordiske landes top-8 point per sportsgren OL 2024

Sportsgren	Sverige	Norge	Danmark	Finland
Atletik	16	38		10
Badminton			21	
Boksning			4	4
Bordtennis	22			
Brydning	2	6	6	1
Cykling	6	1	16	
Golf			2	
Håndbold	7	11	14	
Judo	6			
Kano & kajak	2	2	6	
Ridning	8		13	1
Roning		8	4	
Sejlsport	13	15	7	2
Skateboard				4
Skydning	16	14	1	
Svømning	23		5	
Taekwondo			6	
Tennis		4		
Volleyball	8	6		
Vægtløftning		8		
Total	129	113	105	22

Kilde: Egne opgørelser

Tabel 11 giver en samlet oversigt over, hvordan de fire nordiske lande klarede sig i OL. Udover medaljer ses på medaljepoint⁶ og top-8 point. Tabellen har også tal for, hvor mange sportsgrene de enkelte lande scorer top-8 point i. Dette antal kan som nævnt ses som en

⁶ Se samlet oversigt over medaljepoint i appendiks.

indikator for, hvor mange sportsgrene landet er internationalt konkurrencedygtige i, og dermed hvor bredt funderet landets elitesportsmodel er.

Tabel 11 indeholder desuden oplysning om det residual, der jvf. ovenfor viser, hvordan landet klarer sig i forhold til dets rigdom og befolkningstal mv. Endelig er antal deltagere angivet. Dette er i sig selv en indikator for konkurrenceevnen, eftersom alle deltagere med få undtagelser skal kvalificere sig gennem ranglister eller kvalifikationsturneringer.

Tabel 11: De nordiske landes resultater ved OL 2024

	Sverige	Norge	Danmark	Finland
Medaljer	4G, 4S, 3B	4G, 1S, 3B	2G, 2S, 5B	0G, 0S, 0B
Antal medaljer	11	8	9	0
Medaljepoint	38	29	26	0
Top-8 point	129	113	105	22
Top-8 point (antal sportsgrene)	12	11	13	6
Residual (over-/underpræstation)	0,48	0,25	0,46	-0,90
Deltagere	117	107	123	56

Kilde: Egne opgørelser

Det fremgår, at Sverige klarede sig bedre i Paris end de øvrige nordiske lande. I forhold til de syv målestokke, der er indeholdt i tabellen, var Sverige bedst i alle med undtagelse af top-8 point (antal sportsgrene) og antal deltagere. Danmark havde flere deltagere og scorede top-8 point i flere sportsgrene end Sverige, hvilket kunne indikere, at dansk elitesports konkurrencedygtighed er en anelse bredere funderet end den svenske, men forskellene er små, så der er grund til forsigtighed i vurderingen.

Danmark og Sverige har siden OL 2008 klaret sig klart bedre end Norge ved sommer-OL. Styrkeforholdet var helt anderledes ved OL i Paris. Her var Norge bedre end Danmark og i flere henseender næsten på niveau med Sverige. Tabel 11 viser desuden, at Norges medaljehøst målt på medaljepoint var større end den danske. Norge scorede også flere top-8 point end Danmark. Norges resultater (og deltagerantal) var tæt på Sveriges og Danmarks i relation til de øvrige målestokke med undtagelse af residualtallet, der er noget lavere for Norge, hvilket hænger sammen med, at Norges BNP per indbygger er meget højere end deres nordiske naboers. Tabellen viser, at Finland er på et væsentligt lavere niveau end de øvrige nordiske lande.

Udover at rangere de nordiske lande i forhold til hinanden er det naturligvis også relevant at se, hvordan de nordiske lande klarede sig i en bredere international sammenhæng. I den forbindelse er det medaljetabellen, der oftest tiltrækker sig størst opmærksomhed, men andre mål er som nævnt lige så eller mere relevante. Tabel 12 viser, hvordan de nordiske lande rangeres i forhold til de fleste af de mål, der indgår i tabel 11.

Sverige og Norge er højt rangeret i medaljetabellen (henholdsvis nr. 16 og nr. 18) som følge af, at begge lande vandt et relativt højt antal guldmedaljer. Sveriges rangering er tæt på nr. 20 i henseende til de øvrige mål. Norge er noget lavere rangeret mht. antal medaljer og er rangeret som nr. 23 i forhold til de øvrige mål. Danmarks rangering er højest mht. antal medaljer og er generelt omkring nr. 25 under anvendelse af alle målestokke.

For Finland er det bemærkelsesværdigt, at landets rangering mht. antal top-8 point er langt lavere end rangeringen efter antallet af sportsgrene, som de enkelte lande scorer top-8 point i. Det hænger sammen med, at finsk elitesport er mere bredt funderet end mange af de lande, der scorer flere top-8 point ud fra styrkepositioner i en enkelt eller få sportsgrene. I den henseende ligner Finland de øvrige nordiske lande. Niveaulet er blot markant lavere.

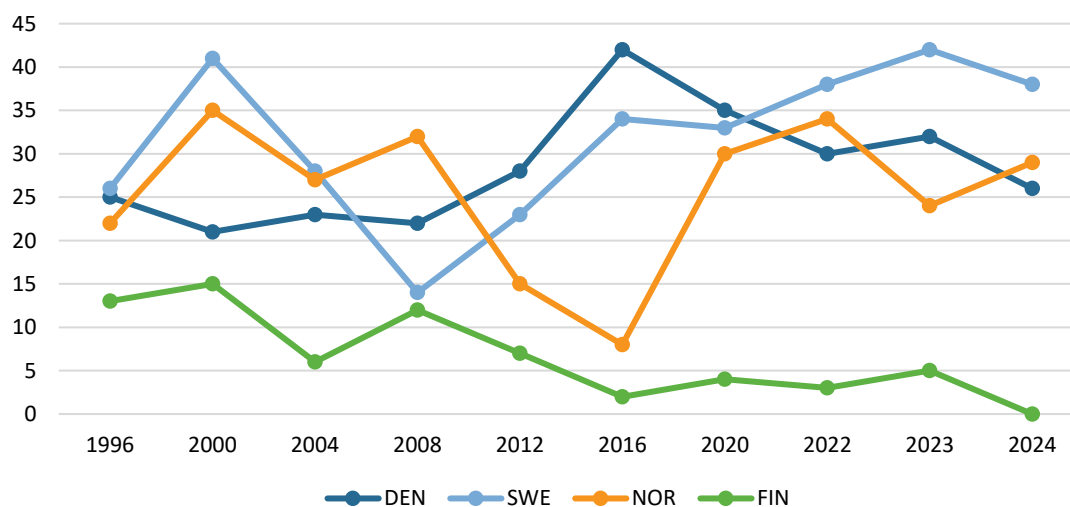
Tabel 12: De nordiske landes rangering ved OL 2024

	Sverige	Norge	Danmark	Finland
Medaljetabel	16	18	29	-
Antal medaljer	19	26	23	-
Medaljepoint	18	23	25	-
Top-8 point	21	23	26	71
Top-8 point (antal sportsgrene)	20	23	15	43
Residual-rangering	36	43	37	87

Kilde: Egne opgørelser

Det fremgår af figur 3, hvordan de nordiske landes præstationsniveau målt på medaljepoint har udviklet sig siden 1996. Figuren viser, at Danmark i perioden 2012-2020 var bedst i Norden, mens Sverige siden da har overtaget førertrøjen, og Norge og Danmark nu er på omtrent samme niveau og skiftes til at have flest point. Gabet mellem Finland og de øvrige nordiske lande bliver stadig større.

Figur 3: De nordiske landes medaljepoint 1996-2023

Kilde: Egne opgørelser

Andre små, rige vestlige landes resultater i Paris

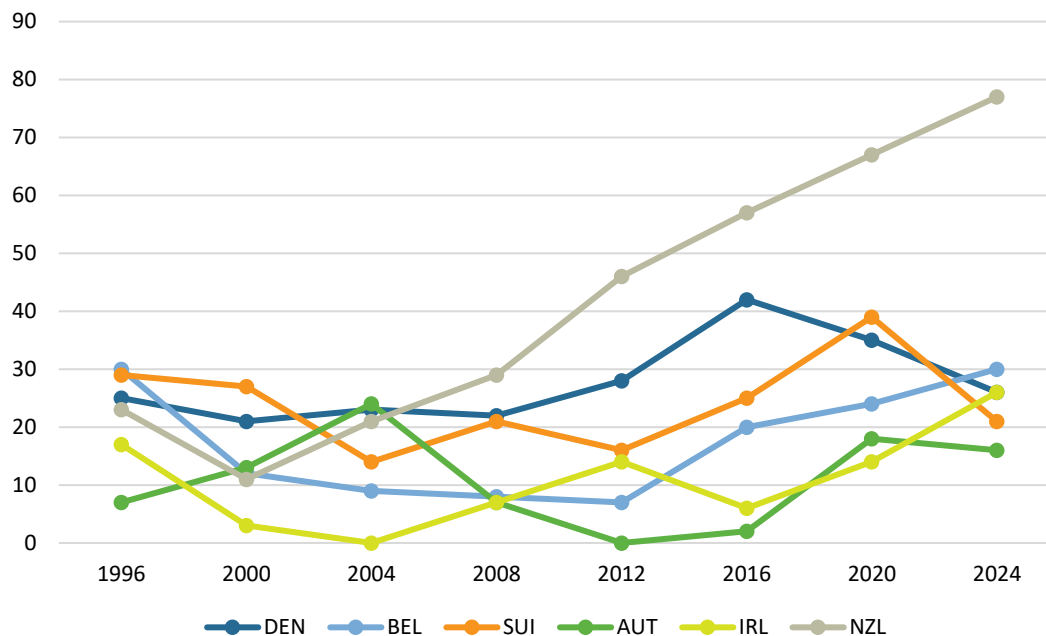
Det er særdeles relevant at sammenligne Danmarks resultater ved OL med de øvrige nordiske landes præstationer. De fire nordiske lande har stort set samme befolkningsgrundlag og indkomst per indbygger, og er alle varianter af demokratiske velfærdsstater. Samfundsstrukturen, kultur og værdier samt idrætsbevægelsens organisering og historie er også tilnærmelsesvis den samme.

Det er mindre relevant at sammenligne med lande, hvor elitesport er organiseret og understøttet på helt anden vis. I andre lande spiller staten, militæret, universiteterne og store virksomheder en langt større rolle end i de nordiske lande. I mange lande er ressourcetilførslen til eliten væsentligt mere generøs, mens den i langt de fleste af verdens lande er ganske ubetydelig. Disse store forskelle gør en sammenligning og overførsel af viden vanskelig.

Det kan derimod være rimeligt at sammenligne, hvordan Danmark og de øvrige nordiske lande klarer sig, med andre små, rige vestligt orienterede demokratiske lande, dvs. fortrinsvis små lande i Vesteuropa, men også New Zealand. En sådan sammenligning kan bidrage til at rette søgelyset mod relativt succesrige lande for at lære med henblik på reformer af det danske elitesportssystem.

Figur 4 viser, hvordan OL-resultaterne (medaljepoint) har udviklet sig siden 1996 for sådanne sammenlignelige lande. Det er evident, at den helt store succeshistorie er New Zealand. Der har været tale om konstant fremgang siden 2000, og fremgangen fortsatte i samme takt i 2024. New Zealand vandt 20 medaljer (heraf 10 af guld), scorede 235 top-8 point og sluttede som nr. 12 i medaljetabellen. Landets befolkning er mindre end Danmarks, og dets BNP per indbygger er kun 70 pct. af Danmarks. Team Danmark har længe kigget den vej for inspiration, og resultaterne i Paris gør ikke dette mindre oplagt.

Figur 4: Andre små, rige og sammenlignelige lande - medaljepoint OL 1996-2024

Kilde: Egne opgørelser

Team Danmark har for nyligt offentliggjort resultaterne fra en intern undersøgelse af eliteidrættens organisering og finansielle ressourcer i fem lande (Belgien, Holland, Irland, New Zealand og Norge), der i modsætning til Danmark er på vej frem (Skadborg, 2023). I rapporten anføres det, at også Belgien, Schweiz og Sverige er på vej frem og er ved at overhale Danmark.

Resultaterne fra OL i Paris er i vidt omfang i overensstemmelse med dette billede. Med undtagelse af Schweiz forøgede alle de omtalte lande deres medaljepointsamling – i nogle tilfælde ganske kraftigt. New Zealand, Norge og Sveriges fremgang er omtalt ovenfor, og Hollands fremgang omtales i næste afsnit. Dertil kommer Belgien og Irland, der som vist i figur 4, begge er gået massivt frem og nu er bedre end eller på niveau med Danmark.

Schweiz er derimod gået tilbage mht. medaljepoint, men det er måske ikke et gyldigt billede af landets styrkeposition, eftersom de scorede næsten 50 pct. flere top-8 point end Danmark og i modsætning til Danmark ikke gik tilbage i den henseende.

Modsat Danmark er Schweiz og Østrig også vintersportsnationer, hvilket må formodes at mindske satsningen på sommer-OL, men det kan ikke aflæses i resultaterne. Østrig er ved de seneste to sommer-OL begyndt at vinde medaljer i et omfang, der ikke afviger voldsomt fra de øvrige lande, der er inkluderet i figur 4 – med undtagelse af New Zealand, der nu vinder mere end dobbelt så mange medaljer som de øvrige lande.

Øvrige internationale tendenser

Der har efter afslutningen af OL været meget fokus på medaljetabellen som indikator på landes konkurrencedygtighed i international elitesport. Det er tilfældet både i medierne og blandt elitesportsansvarlige verden over. Det gælder især i de store lande, mens der i mindre lande som Danmark er mere fokus på antal medaljer.

Det kan komme over, som det har været tilfældet i Storbritannien, hvor et relativt beskedent antal guldmedaljer har skabt utilfredshed og nærmest krisestemning i elitesportsorganisationen UK Sport, fordi det placerer Storbritannien som nr. 7 i medaljetabellen, hvilket er en markant tilbagegang i forhold til de fire foregående OL. Dette har næsten helt overdøvet tilfredsheden med, at Storbritannien vandt tredje flest medaljer, kun overgået af USA og Kina.

Det er rimeligt, at guldmedaljer tillægges mere værdi end sekundære medaljer, men det er ikke rimeligt, at de tillægges så meget værdi i forhold sølv- og bronzemedaljer som i den officielle medaljetabel. Medaljepoint (guld: 5 point, sølv: 3 point og bronze: 2 point) er et mere balanceret mål for rangering af nationer. Tabel 13 er et uddrag af den fuldstændige rangliste over alle medaljevindende nationer ud fra medaljepoint, der findes i appendiks i dette notat (tabel A1).

Tabel 13: Nationer rangeret ud fra medaljepoint OL 2024 (guld: 5, sølv: 3, bronze: 2): de 25 bedste samt udvalgte nationer

Rangering	Land	Guld	Sølv	Bronze	Medaljepoint
1	USA	40	44	42	416
2	Kina	40	27	24	329
3	Frankrig	16	26	22	202
4	Storbritannien	14	22	29	194
5	Australien	18	19	16	179
6	Japan	20	12	13	162
7	Italien	12	13	15	129
8	Holland	15	7	12	120
9	Tyskland	12	13	8	115
10	Sydkorea	13	9	10	102
11	Canada	9	7	11	88
12	New Zealand	10	7	3	77
13	Ungarn	6	7	6	63
14	Brasilien	3	7	10	56
15	Spanien	5	4	9	55
16	Usbekistan	8	2	3	13
17	Iran	3	6	3	39
18	Sverige	4	4	3	38
18	Ukraine	3	5	4	38
20	Kenya	4	2	5	36
21	Rumænien	3	4	2	31
22	Belgien	3	1	6	30
23	Norge	4	1	3	29
24	Polen	1	4	5	27
25	Danmark	2	2	5	26
25	Georgien	3	3	1	26
25	Irland	4	0	3	26
28	Cuba	2	1	6	25
29	Bulgarien	3	1	3	24
33	Schweiz	1	2	5	21
38	Tjekkiet	3	0	2	19
43	Østrig	2	0	3	16
51	Indien	0	1	5	13

Kilde: Egne opgørelser

Top-8 point er en andet relevant målestok til at rangere nationers OL-præstationer. Tabel 14 viser en sådan rangering for OL 2024.

Tabel 14: Rangering af nationer ud fra top-8 point ved OL 2024, de 15 bedste samt udvalgte nationer

Rank	Land	Top-8 point
1.	USA	1.192
2.	Kina	844
3.	Frankrig	693
4.	Storbritannien	689
5.	Italien	554
6.	Australien	543
7.	Japan	531
8.	Tyskland	496
9.	Holland	383
10.	Canada	343
11.	Sydkorea	335
12.	Spanien	294
13.	Brasilien	247
14.	Ungarn	245
15.	New Zealand	235
17.	Schweiz	154
18.	Belgien	148
21.	Sverige	129
23.	Norge	113
26.	Danmark	105
27.	Indien	104
32.	Irland	93
42.	Cuba	72

Kilde: Egne opgørelser

Det var som ventet USA og Kina, der vandt flest medaljer og havde flest top-8 placeringer. Kina vandt lige så mange guldmedaljer som USA og var tæt på at snuppe 1. pladsen i medaljetabellen, hvilket utvivlsomt ville være blevet set som et trofæ i det, der i stigende omfang opfattes som systemkampen mellem demokratiske og autoritære regimer (jf. Hansen & Skovgaard, 2012; Storm & Jakobsen, 2024).

Hvis Kina havde vundet flest guldmedaljer, ville det have sløret billedet af det reelle styrkeforhold mellem de to sportslige supermagter, hvor USA fortsat vinder betydeligt flere medaljer og scorer flere top-8 point end Kina. Der er dog en underliggende udvikling undervejs, der på lidt længere sigt kan ændre styrkeforholdet. Kina har tidligere vundet medaljer og opnået top-8 placeringer i et ret begrænset antal sportsgrene. Det er ved at ændre sig. Ved OL i Paris vandt Kina medaljer i næsten lige så mange sportsgrene som USA og fik også top-8 placeringer i lige så mange sportsgrene. Det fremgår af tabel 15, at USA fik top-8 point i 26 sportsgrene, mens det var tilfældet i 25 sportsgrene for Kina.

Tabel 15: Rangering af nationer efter antal sportsgrene med top-8 placeringer

Rank	Land	Antal sportsgrene
1.	Frankrig	29
2.	Spanien	26
2.	USA	26
4.	Kina	25
4.	Tyskland	25
6.	Japan	24
7.	Australien	20
8.	Brasilien	20
9.	Italien	20
10.	Storbritannien	20
11.	Canada, at	19
12.	Holland	18
13.	Sydkorea	16
14.	Polen	14
15.	Belgien	13
15.	Danmark	13
15.	New Zealand	13
15.	Ukraine	13
15.	Ungarn	13

Kilde: Egne opgørelser

Med hensyn til både medaljepoint og top-8 point var Storbritannien og Frankrig klart bedre end de øvrige lande med undtagelse af de to supermagter. Storbritannien fastholdt den position som bedste OL-nation efter USA og Kina (og Rusland), som de har haft lige siden OL 2008 i Beijing (nu sammen med Frankrig).

Frankrigs markante fremgang

Frankrig havde et fremragende OL med dobbelt så mange medaljer som i Tokyo, en placering som tredjebedst mht. medaljepoint, og med fjerdehøjeste antal top-8 point. Det fortæller dog kun en del af historien. Det er bemærkelsesværdigt, at Frankrig vandt guld i to holdsportsgrene (volleyball og rugby) og var i finalen i tre andre, herunder basketball for både mænd og kvinder, hvor de efter meget jævnbyrdige opgør var tæt på at detronisere de normalt helt suveræne hold fra USA, der denne gang ovenikøbet var spækket med store stjerner fra NBA og WNBA.

Fransk elitesport er normalt meget koncentreret om de store holdsportsgrene, hvor konkurrencen er hård og medaljerne få. Samtidig er den meget bredt funderet, som det fremgår af tabel 15, der viser, at Frankrig var det land, der havde top-8 placeringer i flest sportsgrene.

Australien havde et meget succesrigt OL som den nation, der fik femteflest medaljepoint, og er som tidligere nævnt nu sammen med naboerne i New Zealand den nation, der klarer sig bedst i forhold til deres forudsætning mht. befolkning og velstand.⁷

Holland har ligeledes styrket konkurrenceevnen

Af andre bemærkelsesværdige tendenser kan nævnes, at Holland nu for første gang er bedre placeret end den langt større nabo, Tyskland. Det gælder både med hensyn til medaljetabellen (antal guldmedaljer), antal medaljer og medaljepoint. Tyskland scorer dog top-8 point i nogle flere sportsgrene. De har således mange flere, der er lige ved og næsten, hvorimod Holland med et mere snævert fokus (18 mod 25 sportsgrene med top-8 placeringer jvf. tabel 15) evner at omsætte potentialet i flere olympiske mesterskaber og medaljer.

Spanien er rangeret udenfor top-10 med hensyn til både medaljepoint og top-8 point, men som det ses af tabel 12, er Spanien med om buddet i rigtig mange sportsgrene. Ved OL 2024 havde kun Frankrig flere sportsgrene med top-8 placeringer end Spanien.

Usbekistan dominerer i boksning

Det er bemærkelsesværdigt, at Usbekistan vandt så mange medaljer (13), herunder otte af guld. Den fattige centralasiatiske nation (nr. 138 på listen over BNP per indbygger) dominerede bokseturneringen for mænd i en grad, der ikke er set siden Cubas storhedstid. De vandt fem af syv vægtklasser. En anden succeshistorie er Georgien, der med en befolkning på kun 3,7 millioner og en relativt beskedne BNP per indbygger vandt syv medaljer, heraf tre af guld, og samme antal medaljepoint som Danmark. Georgien vinder medaljer i flere sportsgrene. I Paris blev det til guldmedaljer i tre forskellige sportsgrene (brydning, judo og vægtløftning). Cuba er omvendt faldet bagud og ikke kun i boksning, hvor det blev til en enkelt guldmedalje i Paris. Cuba er kun nr. 42 i rangeringen ud fra top-8 point.

Usbekistan og Georgien bryder med den generelle tendens til, at OL med undtagelse af atletik og enkelte andre sportsgrene er et eksklusivt foretagende for rige og magtfulde lande. Det hænger formentlig sammen med, at de tidligere var en del af Sovjetunionen. Den generelle situation kommer til udtryk ved, at to af verdens mest folkerige stater, Nigeria og Bangladesh ikke vandt en eneste medalje i Paris. Pakistan vandt guld i spydkast, hvilket var landets første OL-medalje siden 1992. Indien vandt seks medaljer (men ingen af guld), og Indonesien vandt to. Det vil sige, at fem af verdens ti mest folkerige lande tilsammen vandt 10 medaljer, dvs. kun en enkelt færre end Danmark.

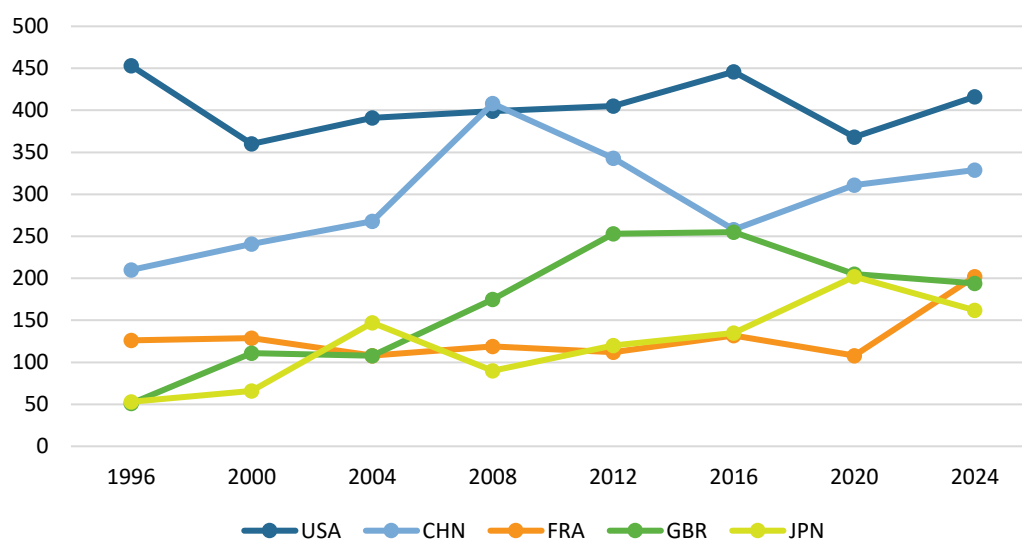
⁷ Når der ses bort fra Jamaica og Dominika.

Udviklingstendenser siden murens fald

De følgende fire figurer (figur 5-8) viser, hvor mange medaljer (medaljepoint) udvalgte nationer har opnået ved OL fra 1996 til og med 2024. Figurerne illustrerer udviklingstendenser i styrkeholdene mellem nationer, og de viser, om resultaterne ved OL 2024 forlænger eller bryder med udviklingstendenser fra tidligere år.

Figur 5 viser resultatudviklingen målt i medaljepoint for fem af de nationer, der vinder allerflest medaljer. Figuren viser, at antallet af medaljepoint til USA ikke varierer særlig meget over tid. For Kina faldt niveauet kraftigt efter OL 2008 i Beijing. Det er staget kraftigt de seneste to OL, men gabet op til USA er øget fra Tokyo til Paris.

Figur 5: Medaljepoint ved OL 1996-2024: USA, Kina, Frankrig, Storbritannien og Japan

Kilde: Egne opgørelser

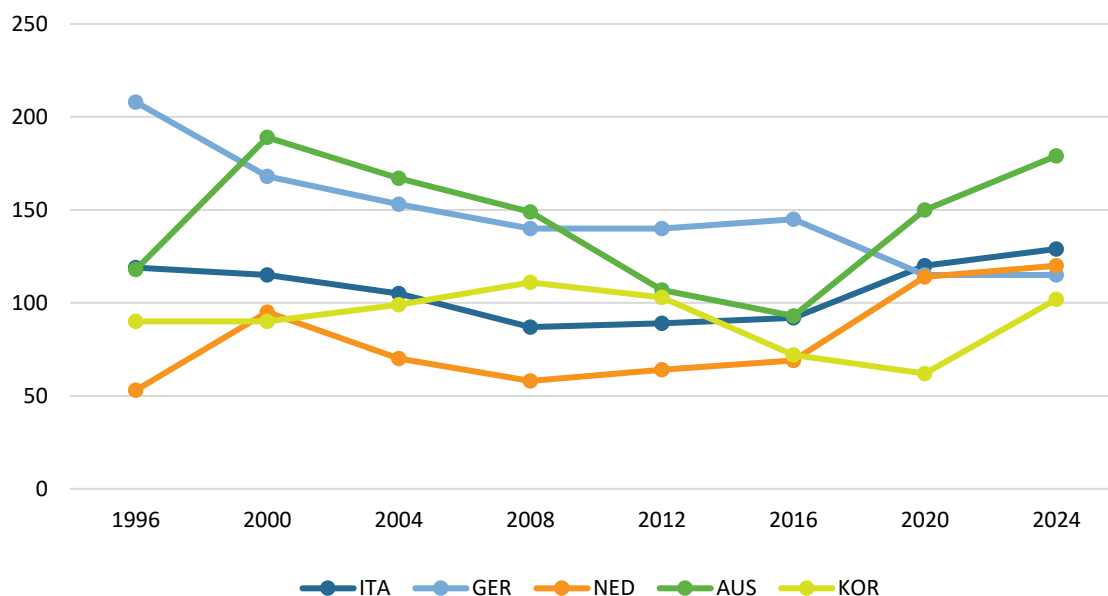
Fire af de lande, som figuren omhandler, har for nylig været vært for OL. Det ses af figuren, at Japan i det første OL efter værtskabet (2024) oplevede en nedgang i antallet af medaljepoint (20 pct.), der er stort set identisk med det fald (16 pct.), Kina var ude for i det OL (2012), der fulgte OL i Beijing. Der var omvendt tale om marginal fremgang for Storbritannien i 2016 efter OL i London.

Alle fire lande vandt markant flere medaljer (medaljepoint) i OL-året end i året forud for OL på hjemmebane. Fremgangen var størst for Frankrig, der forøgede antallet af medaljepoint med 80 pct. Det var væsentlig mere end de tre andre lande, hvor forøgelsen var henholdsvis 52 pct. i Kina, 50 pct. i Japan og 45 pct. i Storbritannien. Frankrig afviger også på et andet punkt fra det, der kendetegner de andre værtsnationer.

Det kan forventes, at medaljepointsummen vil forøges fra det næstsidste til de sidste OL forud for OL på hjemmebane som sandsynlig effekt af de stigende investeringer i elitesport, der normalt følger efter tildelingen af værtskabet. Det skete også i Kina,

Storbritannien og Japan, men ikke i Frankrig, hvor antallet af medaljepoint faldt 18 pct. fra OL 2016 til OL 2020. I Storbritannien var denne effekt af værtskabet kraftigere end i de andre værtsbyer. De britiske atleter opnåede 62 pct. flere medaljepoint i OL 2008 sammenlignet med OL 2004, mens forøgelsen var tydelig men mindre markant for Kina og Japan (henholdsvis 11 pct. og 12,5 pct.)

Figur 6: Medaljepoint ved OL 1996-2024: Australien, Holland, Italien, Sydkorea og Tyskland

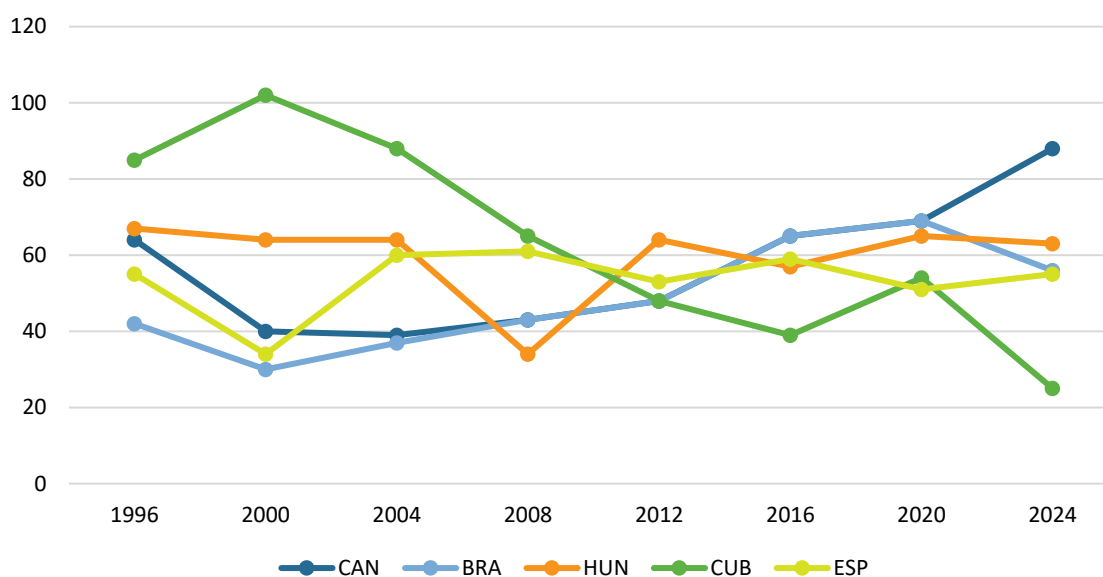

Kilde: Egne opgørelser

Figur 6 viser udviklingen for fem af de lande, der er rangeret lige efter de allerbedste. Med en enkelt undtagelse gik alle frem ved OL i Paris. Efter et lavpunkt i Rio er Australien gået meget frem ved de sidste to OL. De vinder nu næsten lige så mange medaljepoint, som de gjorde ved OL på hjemmebane i 2000. Italien havde et meget succesrigt OL i Tokyo, og fremgangen fortsatte i Paris. Italiens medaljepoints sum var højere end ved noget tidligere OL i perioden siden 1996. Sydkorea gik også kraftigt op med et næsten fordoblet antal medaljepoint. Ligesom for andre lande er fremgangen for disse lande en smule fortegnet, da de alle har fordel af fraværet af Rusland, men det stigende antal medaljepoint for Australien, Italien og Sydkorea er så markant, at dette kun forklarer en lille del af fremgangen.

De to ekstreme modpoler i figur 6 er Holland og Tyskland. Holland har de seneste to OL forøget medaljehøsten ganske betydeligt og er nu på et højere niveau end nogensinde. Tyskland er omvendt gået tilbage og er nu på et markant lavere niveau end tidligere, hvilket slet ikke modsvarer landets befolkningsstørrelse og økonomiske styrke. Holland blev i Paris rangeret bedre end Tyskland – ikke kun i medaljetabellen, hvor Holland som følge af hele 15 guldmedaljer (kun en enkelt færre end Frankrig) endte på en prominent placering som nr. 6 (dvs. en plads bedre end Storbritannien) – men også med hensyn til antal medaljer og medaljepoint.

Figur 7: Medaljepoint OL 1996-2024: Brasilien, Canada, Cuba, Spanien og Ungarn

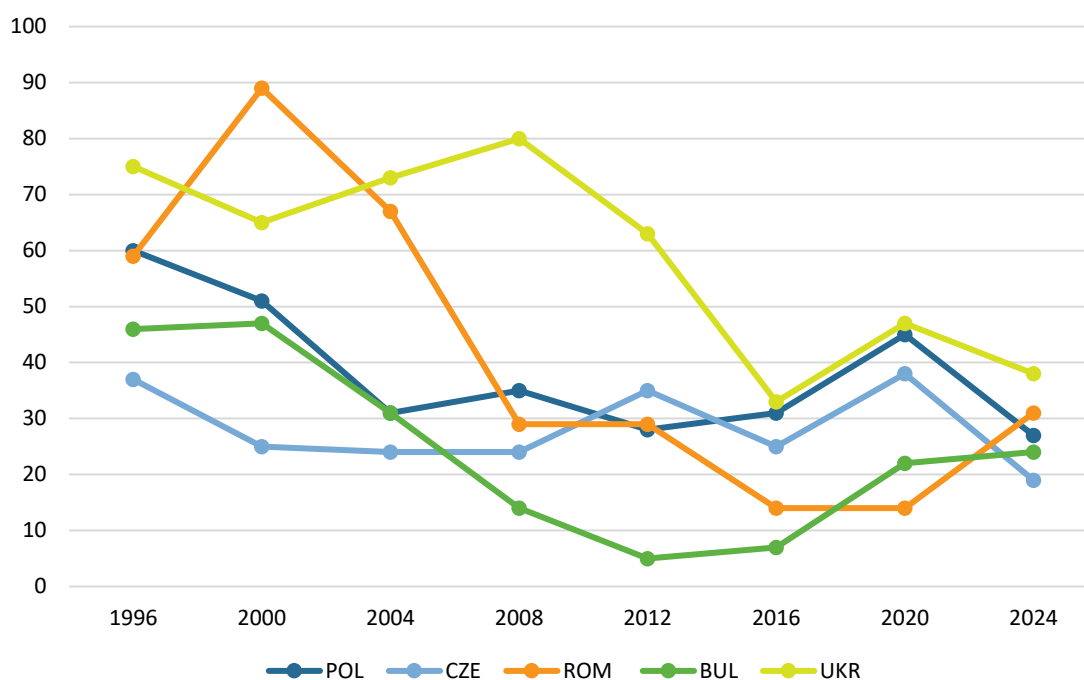
Kilde: Egne opgørelser

Figur 7 viser udviklingen for fem lande, der enten er eller har været rangeret lige uden for top-10. Den mest markante tendens er Cubas voldsomme tilbagegang. I perioden 1972-2000 var Cuba i medaljetabellen placeret i top-10 ved alle de fem OL, de deltog i, og så sent som i 2000 vandt de mere end 100 medaljepoint. Det fremgår af figuren, at den tidligere stormagt i elitesport nu er på et hidtidigt lavpunkt med en medaljepointsom, der er mindre end Danmarks.

Canada gik meget frem ved OL i Paris, hvor de fik flere medaljer og medaljepoint end ved noget tidligere OL, hvilket i betydeligt omfang kan tilskrives de kvindelige svømmers præstationer. Brasilien gik tilbage, men det er bemærkelsesværdigt, at landets medaljepointsom fortsat er næsten på højde med det, landet nåede, da Brasilien var vært for OL i 2016. Det lader til, at OL har medført en betydelig blivende forbedring af landets konkurrenceevne i elitesport i lighed med, hvad der skete for Spanien i forlængelse af legene i Barcelona i 1992.

For Spanien gælder det i øvrigt ligesom for Ungarn, at antallet af medaljepoint stort set har ligget på samme niveau i hele den omhandlede periode. Det er værd at bemærke, at Ungarn bortset fra en enkelt gang i 2008 har fastholdt niveauet og konstant vinder lige så mange medaljer som umiddelbart efter murens fald i modsætning til andre østeuropæiske lande, der alle har oplevet et kraftigt svækket resultatniveau siden da. Årsagen er formentlig i betydeligt omfang historisk. Ungarn er det eneste østeuropæiske land, der allerede var konkurrencedygtig helt tilbage fra de moderne olympiske leges start, og ved de fire OL, der blev afholdt umiddelbart før og efter 2. Verdenskrig (1936-1956) var Ungarn helt fremme som nr. 3 og nr. 4 i medaljetabellen. Ungarn har med andre ord en rig tradition for excellence i elitesport, hvilket fortsat giver afkast på medaljekontoen, selv efter at den kraftige satsning på elitesport i østblokken under den kolde krig er slut.

Figur 8: Østeuropæiske landes medaljepoint OL 1996-2024

Kilde: Egne opgørelser

Figur 8 viser, at det er gået helt anderledes for andre østeuropæiske lande. Det er gået kraftigt tilbage siden 1996 for alle fem lande – mindst for Tjekkiet af grunde, der i mindre omfang svarer til det, der gælder for Ungarn. Der var tegn på en resultatmæssig østeuropæisk renæssance ved OL i Tokyo, hvor alle fem lande med undtagelse af Rumænien gik kraftigt frem. Den holdt imidlertid ikke længe for hverken Polen, Ukraine og Tjekkiet, der gik markant tilbage i Paris og nu er på et lavere niveau end tidligere i perioden siden murens fald.⁸ Det er ikke umiddelbart klart, hvad der er årsagen til denne udvikling.

På den anden side var der klar fremgang at spore for både Bulgarien og især Rumænien, der begge forøgede medaljepointsommen betydeligt. For Rumæniens vedkommende skyldes det et meget succesfuldt rosportsprogram, der resulterede i fem medaljer ved OL 2024. Efter organisatorisk kaos i en periode, hvor de tidligere så fremtrædende rumænske kvindelige gymnaster ikke evnede at kvalificere sig til holdkonkurrencen ved OL og EM, er de nu igen med i gymnastikkonkurrencerne, og det blev i Paris til en rumænsk bronzemedalje.

⁸ Ukraines medaljepointsom var dog en anelse højere i 2016 end i 2024.

Hvilke prognoser var tættest på de faktiske resultater?

Idans forventninger til de danske resultaterne ved OL 2024 var baseret på flere forhold, bl.a. antallet af kvalificerede danske OL-deltagere, der som tidligere nævnt er en god indikator for de deltagende nationers konkurrenceevne. Danmark stillede med et OL-hold i Paris, der var større end ved de foregående tre OL. Samtidig var der stor spredning på antallet af sportsgrene - i alt 20 mod 17 i 2012 (London), 16 i 2016 (Rio) og 16 i 2020(21) (Tokyo), hvilket ligeledes gav høje forventninger til resultaterne.

Prognosen byggede dog først og fremmest på resultaterne ved de seneste VM i OL-disciplinerne samt aktuelle ranglisteplaceringer. Dertil kom viden om skader og formkurver, og om hvem der faktisk stillede op i Paris. Dertil hensyntagen til særlige forhold såsom viden om rutens beskaffenhed i cykelsportens landevejsløb og den korte tid, der er gået siden Cathrine Laudrup-Dufour fik en ny hest.

Idans forventninger til de danske resultater var 13 medaljer. Analyseinstituttet Gracenote forudsagde endnu flere danske medaljer (14, heraf 5 af guld). Det var meget optimistisk. Team Danmarks/DIFs målsætning (9-11 medaljer) var mere forsigtig, og Team Danmarks tidligere direktør, Michael Andersen, vurderede i sin blog, at selv det var for optimistisk.⁹

Resultaterne levede op til Team Danmarks mere forsigtige målsætning, og Michael Andersen havde ret i, at Gracenotes og Idans forudsigelser var for optimistiske.

To af de medaljer, som var indeholdt i Idans prognose var på forhånd angivet som mere usikre end resten. Det gælder den forventede medalje til bokseren Nikolaj Terteryan, der var afhængig af lodtrækningsheld, hvilket udeblev som nævnt ovenfor. Det gælder endvidere den forventede medalje til cykelrytteren Mads Pedersen, der var afhængig af, at alt flaskede sig i løbets afgørende fase, hvilket ikke var tilfældet.

Hvis der ses bort fra disse to medaljer, var Idans prognose ikke langt fra at ramme plet, men den var stadig for optimistisk. Som det fremgår af tabel 16, var Idan til gengæld meget tæt på at ramme helt plet med forudsigelserne af de øvrige nordiske landes medaljer.

Tabel 16: De øvrige nordiske landes medaljer OL 2024 – prognose og resultat

	Prognose	Resultat
Sverige	10	11
Norge	7	8
Finland	0	0

Kilde: Egne opgørelser

Idan udarbejdede også forud for OL en prognose for medaljefordelingen i hver enkelt af de 329 discipliner på OL-programmet (se: Nielsen et al., 2024). Prognosen var korrekt i 142 af disciplinerne, dvs. en træfsikkerhed på 43 pct. Med hensyn til prognosen for medaljetagere

⁹ <https://ma57.dk/hvilke-atleter-hold-og-sportsgrene-kan-vinde-ol-medaljer-til-de-nordiske-lande/>

ramte prognosen plet i 542 af 1044 tilfælde, dvs. en træfsikkerhed på 53 pct. Der er ikke forfatterne bekendt noget sikkert grundlag for at vurdere, om denne træfsikkerhed er god eller ej.

Det skal tilføjes, at der var stor forskel på træfsikkerheden mht. medaljer for de enkelte sportsgrene. For guldmedaljer var den størst for vægtløftning (90 pct.) og mindst for tennis (0 pct.). For medaljer var den størst for triatlon (78 pct.) og mindst for golf, moderne femkamp og surfing (17pct.).

Resultaterne i denne forudsigelse blev lagt sammen til en samlet prognose for medaljefordelingen. Udover denne prognose, der er baseret på viden om sportslige forhold og dermed i et vist omfang er subjektiv, foretog Idan også en statistisk prognose¹⁰ baseret på en række objektive makrovariable (se ligeledes: Nielsen et al., 2024).

Disse prognoser kan sammenlignes med to eksterne prognoser - Gracenotes meget omtalte prognose samt en prognose foretaget af et forskerteam under det franske sportsministerium (Andreff et al., 2024).¹¹

Prognoserne kan også sammenlignes med Idans simulerede OL for 2023. Tabel 17 giver en indikation af, hvor gode de enkelte prognoser har været til at forudsige de faktiske resultater. Tabellerne adderer prognosernes fejl, dvs. summen af forskelle mellem prognose og faktiske resultater for hvert enkelt af de deltagende nationer

Tabel 17: Prognosernes fejl mht. guldmedaljer og medaljer per nation (dvs. summen af forskelle mellem prognose og resultat)

	Guldmedaljer	Medaljer
Idan (sportslig)	54	69
Idan (statistisk)	54	-
Idan (simuleret OL 2023)	41	81
Gracenote	51	76
Andreff	-	98

Kilde: Egne opgørelser

Tabellen viser, at Idans sportslige prognose var bedre end Gracenote til at forudsige medaljefordelingen. Begge disse prognoser var betydeligt bedre i denne henseende end Idans simulerede OL 2023 og den franske undersøgelse.¹²

Det er vanskeligere at forudsige, hvor mange guldmedaljer et land vinder end antallet af medaljer. Derfor er resultaterne vedrørende prognosernes fejl mht. guldmedaljer ikke en lige så pålidelig indikator for prognosemodellernes styrker og svagheder som prognosernes fejl mht. forudsigelser af medaljefordelingen.

¹⁰ Prognosen omfatter kun antal guldmedaljer, ikke samlet antal medaljer.

¹¹ Prognosen omfatter kun samlet antal medaljer, ikke antal guldmedaljer.

¹² Denne undersøgelse forudsatte deltagelse af Rusland ved OL 2024, og er derfor ikke helt sammenlignelig med de øvrige prognoser.

Tabel 17 viser, at de analyser, som Idan udarbejdede til formålet, var nøjagtigt lige så gode til at forudsige fordelingen af guldmedaljer, mens Gracenotes prognose kun var en anelse bedre. Idans simulerede OL var derimod klart bedre i denne henseende, hvilket det umiddelbart kan være vanskeligt at forstå.

En nærmere analyse viser, at årsagen er, at Storbritannien og Frankrig vandt et relativt lille antal guldmedaljer i forhold til samlet antal medaljer. Det faktiske antal guldmedaljer svarede langt bedre til resultaterne i 2023, mens Idans sportslige prognose overvurderede antal guldmedaljer for de to nationer, men til gengæld ramte næsten plet med hensyn til samlet antal medaljer.

Opsamlende diskussion: Hvor stiller resultaterne i Paris og de øvrige internationale tendenser dansk eliteidræt?

Som nævnt indledningsvist, har der i kølvandet på resultaterne i Paris været diskussioner i pressen om, hvad den pressede konkurrenceevne bør afstedkomme af initiativer vedrørende dansk eliteidræt. I en situation, hvor sammenlignelige lande oplever fremgang, hvor den internationale konkurrencesituation er skærpet, og hvor ressourcerne samtidig er begrænsede, er det oplagt at diskutere, om der skal ændres i det koncept, der ligger til grund for Team Danmarks støtte til de danske specialforbund.

Allerede kort tid efter legene meldte Team Danmark ud, at det kan komme på tale at fokusere støtten mere på de forbund og atleter, der har størst medaljepotentiale. Denne tilgang giver mening al den stund, at det øger støtten til de bedste forbund, der har troværdige medaljchancer, med henblik på at stille danskerne bedre i forhold til andre nationer, der bruger mange ressourcer i de discipliner, Danmark ønsker at være konkurrencedygtig i.

Bagsiden af denne tilgang er, at den risikerer at fjerne fokus fra talentudvikling, da forbundene (og Team Danmark) sandsynligvis vil rette opmærksomheden mod de nuværende medaljekandidater, og potentielt overse dem, der skal tage over senere. Det kan skade de langsigtede medaljchancer. For de specialforbund, der mister støtte - eller får beskåret den - bliver det endnu sværere at udvikle medaljekapabilitet.

Når Team Danmarks/DIFs medaljemålsætning denne gang blev reddet på målstregen skyldes det uventede medaljer fra sportsgrene, der ikke er højt prioriteret mht. støtte fra Team Danmark, hvilket kan tale for forsigtighed mht. yderligere koncentration af støtten.

Kun seks af de danske medaljer ved OL 2024 kom fra de sportsgrene, der af Team Danmark vurderes som værende af verdensklasse og modtager en stor andel af den samlede støtte. En tredjedel kom altså fra forbund, der ikke er prioriterede. Det kan give anledning til spørgsmål om prioriteringens karakter.

Derudover er Danmark et af de små lande, der jævnligt scorer top-8 point i flest sportsgrene, hvilket skaber en basis for sådanne uventede medaljer, og det er givetvis vigtigt, at talenter udenfor de prioriterede sportsgrene fastholdes som en del af Team Danmarks støttekoncept, så der også i fremtiden kan komme uventede overraskelser fra nye specialforbund. Det er i den sammenhæng vigtigt at huske, at flere af de danske medaljer i Paris kom fra specialforbund, der ikke er blandt de højest prioriterede i støttekonceptet. Faktisk har taekwondo været helt uden direkte støtte i nogle af årene op til OL, og det gælder også boksning (der ganske vist ikke fik medalje, men var tæt på).

Der er tale om et eviggyldigt dilemma i en ressourceknapp verden, hvor omverdenens forventninger til medaljer (på kort sigt) kan trumfe de langsigtede udviklingsmuligheder. Hvilken vej man i praksis bør gå, er ikke op til denne analyses forfattere at vurdere, og forskningen er heller ikke entydig i forhold til, om øget koncentration af ressourcer eller ej,

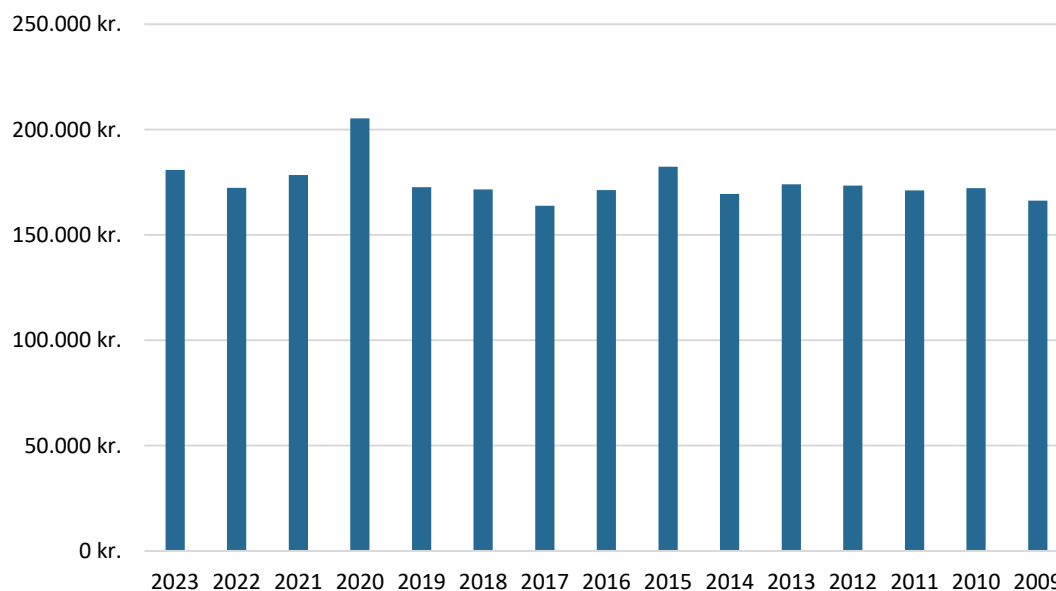
er en god vej til at skabe resultater (De Bosscher et al., 2019). Da der i midten af nullerne sidst blev introduceret og gennemført ændringer i ressourcefordelingen blandt de danske specialforbund, og nogle forbund fik reduceret eller fjernet støtten, gav det imidlertid anledning til en hed debat. Der er tale om en ressourcemæssig omfordeling - og dermed en slags fordelingspolitisk reform - i eliteidrættens verden på samme måde som man ser det med anden regulering resten af samfundet, og den slags forandringer har altid vindere og tabere.

Den mest oplagte medicin er selvsagt at sikre flere ressourcer til dansk eliteidræt. I sidste ende er det de lande, der kan bruge flest ressourcer over lang sigt, der vinder flest medaljer. Dansk elitesport har gennem de senere år fået tilført øgede ressourcer gennem fondsdonationer, og en smart anvendelse af disse midler bør give et vist manøvrerum, selv om virkningen af nogle af de hertil knyttede tiltag såsom forskningsstøtte er mere langsigtede.

Er de tilgængelige ressourcer tilstrækkelige?

Spørgsmålet er selvsagt, om de tilførte midler er nok, eller om den internationale situation er begyndt at løbe fra Danmark. De seneste års resultater tyder på det, men der er grund til at undersøge nærmere, hvad man kan gøre for at imødegå udviklingen. Som det kan ses af nedenstående figur, har støtten til dansk eliteidræt samlet set ligget forholdsvis stabilt de senere år, selvom der er kommet substantielle fondsdonationer ind siden 2020.¹³

Figur 9: Team Danmarks samlede indtægter 2009-2023, 2023-priser

Kilde: Team Danmarks årsrapporter i perioden

¹³ <https://www.teamdanmark.dk/presse/nyheder/2023/december/salling-fondene-donerer-historisk-beloeb-til-team-danmark>

Også via finansloven har Team Danmark modtaget ekstra midler de senere år¹⁴, og der er i forbindelse med regeringens finanslovsforslag for 2025 udsigt til et fortsat øget tilskud de kommende år. Således vil Team Danmark, udover de midler, organisationen får via tips- og lottoloven, modtage 20,3 mio. kroner i 2025, 25,6 mio. kr. i 2027 og 21,1 mio. kroner i 2028 (Forslag Til Finanslov for Finansåret 2024: Tekst Og Anmærkninger. Paragraf 21. Kulturministeriet., 2023; Forslag Til Finanslov for Finansåret 2025: Tekst Og Anmærkninger. Paragraf 21. Kulturministeriet, 2024). Midlerne skal ifølge anmærkningerne til forslaget bl.a. bruges på familiestøtte til eliteatleter samt til støtteordninger vedr. personlige hjælpere mv. til paralympiske atleter.

Udover de midler, der via Team Danmark bruges på at understøtte dansk elitesport¹⁵, tilføres der ligeledes (offentlige) midler til dansk elitesport gennem de danske kommuner. Det sker på flere områder. Indirekte gennem facilitetsbyggeri i form af trænings- og opvisningsanlæg, men også via lokale- og aktivitetstilskud til foreningslivet, der er grundlaget for talentudvikling og eliteidrætten på højere niveau.

Hertil kommer, at der i de såkaldte 'elitekommuner', der har en aftale med Team Danmark om at prioritere talentudvikling og allokere ressourcer til de sportsgrene, som de pågældende kommuner er stærke inden for, og som er en del af Team Danmarks støttekoncept, tilføres ekstra midler. I skrivende stund er der 23 danske kommuner, der har en aftale med Team Danmark.¹⁶

Danmark er et velstående land, og det skaber et udmærket grundlag for udviklingen af konkurrenceevne, men i sammenligning med andre lande, er den afgørende faktor - det direkte ressourceforbrug - ikke på niveau med førende lande. Det er det klare indtryk fra den foreliggende forskning (De Bosscher et al., 2015; De Bosscher & Shibli, 2021).

Som nævnt tidligere har Team Danmark selv offentliggjort resultaterne fra en analyse af Belgien, Norge, Holland, Irland og New Zealands elitesportssystemer (Skadborg, 2023)¹⁷, der indeholder interessant og relevant viden om nogle af de lande Danmark normalt sammenligner sig med, og som jvf. dette notats analyse alle var særdeles succesfulde ved OL i Paris.

Det fremgår blandt andet af analysen, at stigningen i tilførte økonomiske ressourcer i perioden 2014-2022 for Hollands vedkommende er 49 pct., og 69 pct. for New Zealands vedkommende. I absolutte tal er 2022-niveauet hhv. 723 mio. kr. og 873 mio. kroner i statslig elitesportsstøtte. Hvis de tal står til troende, ligger New Zealands midler til elitesport 4,85 gange højere end de tilsvarende statslige midler til Team Danmark. Selvom der nu og de kommende år tilføres flere midler til Team Danmark via finansloven, er det slet ikke nok til

¹⁴ <https://www.teamdanmark.dk/presse/nyheder/2023/november/%C3%B8konomisk-rygstøed-til-danske-eliteatleter-paa-finansloven-for-2024>

¹⁵ Alle Team Danmarks indtægter bruges enten direkte eller indirekte til at (under)støtte danske atleter og specialforbund.

¹⁶ Se: <https://www.teamdanmark.dk/talent/elitekommuner>

¹⁷ <https://www.teamdanmark.dk/presse/nyheder/2023/august/ny-undersogelse-danske-eliteatleter-har-daarligere-vilkaar-end-konkurrenterne-i-sammenlignelige-lande>

at kompensere den forskel, der utvivlsomt er forklaringen på New Zealands høje konkurrenceevne i forhold til Danmark, men også i forhold forskellene til andre små, rige lande - sådan som det er vist tidligere.

På flere andre indikatorer fremgår det desuden af undersøgelsen, at de nævnte nationers ressourcer er højere. Det gælder i forhold til ekspertressourcer, atletstipendier og elitebudgetterne i sportsgrene, hvor Danmark normalt har medaljekandidater (f.eks. cykling, roing, sejlsport og svømning). Der er ingen tvivl om, at forskellene i ressourcemæssigt input medvirker til at forklare de konstaterede forskelle i resultatoutput ved OL i Paris.

Ét er dog at ønske sig flere penge. Noget andet er at tilrettelægge støtten og elitesportssystemet på en smart måde. Problemstillingen er, at der endnu foreligger for lidt forskning om de lande, der i henhold til nærværende analyse klarer sig særlig godt, og stikker ud blandt nationer, der er sammenlignelige med Danmark. Team Danmark-analysen er et godt sted at starte, men mere viden er grundlaget for en fremtidig succesfuld udvikling.

Det vil således være hensigtsmæssigt at foretage en nærmere analyse af flere udvalgte nationer, f.eks. med henblik på at vurdere, hvilke koncepter de anvender for at opnå de resultater, der er set ved legene i Paris. Selvom store dele af forskellene formentlig kan tilskrives variationer i ressourcer, så er der noget at hente ved at tilrettelægge støtten til dansk eliteidræt på en smart måde.

Inspiration hertil skal hentes i udlandet og er nødvendig, hvis Danmark også skal opnå podiumplaceringer næste gang, der holdes OL i Los Angeles i 2028.

Om forfatterne

Klaus Nielsen er Professor Emeritus ved Birkbeck, University of London.

Rasmus K. Storm (Ph.d.) er analyse- og forskningschef ved Idrættens Analyseinstitut og adjungeret lektor (20 pct.) ved NTNU Handelshøyskolen, Trondheim i Norge.

Læs mere om dansk og international eliteidræt

På Idans temaside om eliteidræt kan du læse instituttets løbende resultatanalyser vedrørende dansk konkurrenceevne.

Du kan også finde de evalueringer, som Idan har forestået af blandt andet finsk og svensk eliteidræt.

Temasiden kan findes via dette link: <https://www.idan.dk/temaer/eliteidraet/>

Litteraturhenvisninger

- Andreff, W., Scelles, N., Bonnal, L., Andreff, M., & Favard, P. (2024). LA PRÉVISION ÉCONOMIQUE DES MÉDAILLES PAR NATION AUX JEUX OLYMPIQUES DE PARIS 2024 1. *Revue de l'OFCE*, 185, 13–56. <https://www.ofce.sciences-po.fr/pdf/revue/1-185OFCE.pdf>
- De Bosscher, V., & Shibli, S. (2021). *Tokyo 2020: Evaluation of the Elite Sport Expenditures and Success in 14 Nations*. [https://spliss.research.vub.be/sites/default/files/atoms/files/Tokyo 2020 Evaluation.pdf](https://spliss.research.vub.be/sites/default/files/atoms/files/Tokyo%2020%20Evaluation.pdf)
- De Bosscher, V., Shibli, S., & Weber, A. Ch. (2019). Is prioritisation of funding in elite sport effective? An analysis of the investment strategies in 16 countries. *European Sport Management Quarterly*, 19(2), 221–243. <https://doi.org/10.1080/16184742.2018.1505926>
- De Bosscher, V., Shibli, S., Westerbeek, H., & Van Bottenburg, M. (2015). *Successful Elite Sport Policies: An International Comparison of the Sports Policy Factors Leading to International Sporting Success (SPLISS 2.0) in 15 Nations*. Meyer and Meyer Sports.
- Forslag Til Finanslov for Finansåret 2024: Tekst Og Anmærkninger. Paragraf 21. Kulturministeriet. (2023). <https://fm.dk/media/27235/ffl24a21.pdf>
- Forslag Til Finanslov for Finansåret 2025: Tekst Og Anmærkninger. Paragraf 21. Kulturministeriet (2024). <https://fm.dk/media/27653/21-kulturministeriet.pdf>
- Hansen, J., & Skovgaard, T. (2012). *De Olympiske Lege: En kort verdenshistorie*. Syddansk Universitetsforlag.
- Nielsen, K., Jakobsen, T. G., & Storm, R. K. (2024). *OL prognose 2024: Medaljefordeling og danske medaljechancer*. <https://www.idan.dk/udgivelser/ol-prognose-2024-medaljefordeling-og-danske-medaljechancer/>
- Nielsen, K., & Storm, R. K. (2024a). *Danske elitesresultater 2023: Dansk elitesport er tilbage på sporet. Topnavne holder niveauet, og der er mange medaljekandidater frem mod OL i Paris*. <https://www.idan.dk/udgivelser/danske-elitesresultater-2023/>
- Nielsen, K., & Storm, R. K. (2024b). *Olympiske resultater efter murens fald: et tilbageblik på magtforholdene i international elitesport*.
- Skadborg, K. (2023). *Samlenotat for analyse af udviklingen af Danmarks konkurrenceevne i international eliteidræt*.
- Storm, R. K., & Jakobsen, T. G. (2024). The arsenal of democracy? An examination of political regime types' success in the global sporting arms race following the collapse of the iron curtain. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 1–20. <https://doi.org/10.1080/19406940.2024.2377539>
- Storm, R. K., Nielsen, K., & Thomsen, F. (2016). Can a small nation be competitive in the global sporting arms race? The case of Denmark. *Managing Sport and Leisure*, 21(4), 181–202. <https://doi.org/10.1080/23750472.2016.1243993>

Appendix

Tabel A1: Nationer rangeret ud fra medaljepoint OL 2024 (guld: 5, sølv: 3, bronze: 2)

Rangering	Land	Guld	Sølv	Bronze	Medaljepoint
1.	USA	40	44	42	416
2.	Kina	40	27	24	329
3.	Frankrig	16	26	22	202
4.	Storbritannien	14	22	29	194
5.	Australien	18	19	16	179
6.	Japan	20	12	13	162
7.	Italien	12	13	15	129
8.	Holland	15	7	12	120
9.	Tyskland	12	13	8	115
10.	Sydkorea	13	9	10	102
11.	Canada	9	7	11	88
12.	New Zealand	10	7	3	77
13.	Ungarn	6	7	6	63
14.	Brasilien	3	7	10	56
15.	Spanien	5	4	9	55
16.	Usbekistan	8	2	3	52
17.	Iran	3	6	3	39
18.	Sverige	4	4	3	38
18.	Ukraine	3	5	4	38
20.	Kenya	4	2	5	36
21.	Rumænien	3	4	2	31
22.	Belgien	3	1	6	30
23.	Norge	4	1	3	29
24.	Polen	1	4	5	27
25.	Danmark	2	2	5	26
25.	Georgien	3	3	1	26
25.	Irland	4	0	3	26
28.	Cuba	2	1	6	25
29.	Bulgarien	3	1	3	24
30.	Aserbajdsjan	2	2	3	22
30.	Israel	1	5	1	22
30.	Kroatien	2	2	3	22
33.	Schweiz	1	2	5	21
34.	Grækenland	1	1	6	20
34.	Kazakhstan	1	3	3	20
34.	Serbien	3	1	1	20
34.	Taiwan	2	0	5	20
38.	Tjekkiet	3	0	2	19

38.	Tyrkiet	0	3	5	19
40.	Jamaica	1	3	2	18
40.	Sydafrika	1	3	2	18
40.	Thailand	1	3	2	18
43.	Østrig	2	0	3	16
44.	Bahrain	2	1	1	15
44.	Ecuador	1	2	2	15
46.	Etiopien	1	3	0	14
46.	Hong Kong	2	0	2	14
46.	Kirgisistan	0	2	4	14
46.	Nordkorea	0	2	4	14
46.	Filippinerne	2	0	2	14
51.	Indien	0	1	5	13
51.	Mexico	0	2	3	13
51.	Portugal	1	2	1	13
51.	Slovenien	2	1	0	13
55.	Algeriet	2	0	1	12
55.	Indonesien	2	0	1	12
57.	Armenien	0	3	1	11
57.	Colombia	0	3	1	11
59.	Argentina	1	1	1	10
59.	Egypten	1	1	1	10
59.	Litauen	0	2	2	10
59.	Tunesien	1	1	1	10
63.	Dom. Rep.	1	0	2	9
63.	Moldova	0	1	3	9
65.	Botswana	1	1	0	8
65.	Chile	1	1	0	8
65.	Saint Lucia	1	1	0	8
65.	Uganda	1	1	0	8
69.	Guatemala	1	0	1	7
69.	Marokko	1	0	1	7
71.	Tadsjikistan	0	0	3	6
72.	Dominika	1	0	0	5
72.	Kosovo	0	1	1	5
72.	Pakistan	1	0	0	5
75.	Albanien	0	0	2	4
75.	Grenada	0	0	2	4
75.	Malaysia	0	0	2	4
75.	Puerto Rico	0	0	2	4
79.	Cypern	0	1	0	3
79.	Fiji	0	1	0	3

79.	Jordan	0	1	0	3
79.	Mongoliet	0	1	0	3
79.	Panama	0	1	0	3
84.	Elfenbenskysten	0	0	1	2
84.	Kap Verde	0	0	1	2
84.	Peru	0	0	1	2
84.	Qatar	0	0	1	2
84.	Refugees team	0	0	1	2
84.	Singapore	0	0	1	2
84.	Slovenien	0	0	1	2
84.	Zambia	0	0	1	2
	INA*	1	3	1	16

* Individuelle neutrale atleter (alle fra Belarus bortset fra en enkelt fra Rusland (tennis))

